

העולם הזה

המחיר
75
מיל

5. 1. 1950
סיון טבת תשי"ז
638
שנה 13

היא בת תל-אביב
(ראה עמודים 2-3)

**השבועון
המצויר
לכל**

רפורטז'

מאת

צבי צימנט

למעלה מימין לשמאל: רגע רומנטי, או רגע של דאגה? נערה ליד החלון — מצב קלאסי, המתחדש לנצח גם אצלנו. זהו תמיד אחד הרגעים שאדם מסתכל לתוך עצמו, חושב על היקרים לו, מהרהר על העתיד. תמונה ב': העבודה, כמה מזלזלים בה, כמה היא נמאסת לפעמים, אבל היא מסגרתם של החיים. ולא רק מסגרתם, היא מקיימת את החיים. יום יום בשמונה בבוקר יוצאת לילי לבנק. לאחר הפסקת צהרים מ-1 עד 3 היא עובדת שוב עד חמש. היא יוצאת מהבנק — בחיוך קל, מצב הרוח של סיום-יום-העבודה.

תמונה ג': הביתה, לקראת ערב חפשי. אולי לקונצרט, או להצגה או לקולנוע? אולי יבואו חברים או חברות, ואולי מישהו מאלה שלא היו מזמן. אין זמן רב למחשבות, גם בבית יש עבודה. תמונה ד': במידת האפשר, יוצאים קצת לרחוב. יחד עם חנה, חברתה של לילי, לפני שמחשיק אפשר להספיק להציץ בכמה וכמה חלונות ראוהו, לבחון שמלות מעילים, נעלים וסתם מוצגים, בשבילנו "סתם", ובשבילן — הרבה, הרבה מאד.

מימין באמצע: לילי וחברתה, חברתה אחרת, יושבות בבית-קפה, על ספל קפה. שעה כזו מביאה הרבה ענין ושעשוע. אפשר להסתכל באנשים, לבחון אותם ולשוחח עליהם, כולל גם קצת רכילות. כמובן, לא רק על האנשים שבבית-הקפה.

משמאל באמצע: חנה באה לפנות ערב ולוקחת את לילי ל"מקרא סטודיו" ברחוב אלנבי לראות תמונות. חנה מציינת. והיא מענינת את לילי בעבודתה. לילי הנית מצויר מוצלח.

למטה באמצע: ספרי האילוסטרציות מהווים אף הם תערוכת תמונות. חנה ולילי מעיינות, בעזרתה של בעל הסטודיו, בספרי האמנות. אין זה אומר דווקא שיש בודעתן לרכוש ספר מן הספרים.

מימין למטה: שבת לפני-הצהריים. אין כטיילת על שפת הים לטיול, אם מזג האוויר אינו מפריע. כאן פוגשים מכרים וידידים, כאן נטוים החוטים, לעתים הסמויים מן העין, של הווי חברתי. כמה אופייני צילום זה. היש תל-אביבי שאין לו באלבום שלו צילום כזה מטיול בשבת?

היא בת תל-אביב

הרחובות שוקקים. מאות, אלפי אנשים, ממחרים, איש איש — ומגמתו שלו. ובין כל אלה בחורה אחת. אתה נפגשים אנו הפעם בשני עמודים אלה. שמה לילי בונשטיין. היא בת תל-אביב, היינו, גרה בתל-אביב. נפגשנו בה במקרה, אך לא במקרה אנו מציגים אותה גם בפניכם. ראשית מפני שהיא ילידת הארץ. אין זה מקנה יתרון על שאר צעירים או צעירות שעלו לארץ, שגם בשבילם זוהי מולדתם. אבל ילידת הארץ היא השלימות ביחס שבין האדם לבין מולדתו. לילי בונשטיין איננו שם מפורסם. רבים מכים, חוץ ממכירה וידידה, שלה ושל משפחתה, שומעים שם זה בפעם הראשונה. כי אכן היא איננה בחורה מפורסמת ואין עיניה נשואות לפירסום. היא איננה שחקנית, והיא איננה ספנתרגנית, והיא איננה עסקנית צעירה או נואמת כשרונית. ובכן מה משך את תשומת-לבנו אליה? מה המיוחד בה? המיוחד הוא שלילי בונשטיין היא אחת מבין אלפי בני נוער ישראלים. היא אחת מהם ושונה מהם אך ורק במידה שאדם שונה מאחרים בתכונות אישיות, באופי, במראה וצורה. זה, תאמרו, כל ההבדל. אבל אנו מתכוונים להבדלים הרגילים ולא לאותן תכונות או סגולות המרימות אדם מבין האלפים. ולילי בונשטיין היא אחת מני אלפים. ואנו שאלנו עצמנו: מה הם חיה של צעירה ישראלית, מה תכונם, מה צורתם, מה שאיפתיה ומה תכונותיה? שאלנו את עצמנו, ולא רק את עצמנו, והננו מנסים להציג את התשובות, בצילומים, ובדברי-כתב, לעיני כל.

צריכים אנו, לפי כל החוקים, לתזור אל ילדותה. אחר כך לספר כיצד הלכה לגן, ולבית-הספר העממי, ואיך עברה ילדותה, ואיך התבגרה, ומשברי ההתבגרות, עד היות הנערה לבחורה, בעלת אישיות עצמאית. כל אלה הם בלי ספק חלק מאישיותה. הם היו, בשנויים קלים, ולעתים אף חמורים יותר, נחלת האלפים. אבל לא נוכל לעשות פגישה זו לביוגרפיה כוללת. נוכל רק לציין כי מוצאה מבית בעל מעמד בינוני, האב פקיד, נושא משרה גבוהה למדי, והבת גדלה, אפוא, בתנאים בהם יכלה לקבל השכלה תיכונית ולא נאלצה להתחיל לעבוד מיד אחרי גמר בית-הספר העממי. מובן, שאפשרויותיה לא היו בלתי-מוגבלות. מן העבר הביאה, אפוא, אל ההווה ילדות ונעורים בבית מסודר, חינוך טוב, השכלה תיכונית ואותה הרגשה של עולם יציב ושלם שהיא נחלת בני הארץ.

לילי בונשטיין היתה תלמידת גמנסיה "הרצליה" בתל-אביב. אומרים שאישים חשובים רבים, מהם העומדים בתפקידי-מפתח במדינה ובמשלה, גמרו את ה"גמנסיה". אבל לצידם למדו בעשרות המחזוריים אלפי צעירים וצעירות, המהווים חלק מנוף המדינה. וכחלק מאזרחי המדינה הערים, אם כי עדיין הלומדים, שאין כל האחריות האזרחית עדיין מוטלת עליהם בשלימותה, עמדו תלמידי המחלקה של לילי באפריל של שנת 1948, כשנתברר כי אכן המאורעות הופכים למלחמה. בפני שאלה חמורה: האפשר להמשיך ללמוד כשהכל מוטל על כף המאזניים? והתלמידים, בכוח רוח הנוער האמיצה, דרשו, לפני גמר הלימודים, בשמינית, להבחן מיד, לפני סיום השנה, כדי שיוכלו להתגייס. ועד התלמידים הציג את הדרישה בפני ההנהלה. לילי לא היתה בועז. היא איננה מסוג האנשים הנבחרים לנודעים, אבל לילי היתה בין הצעירים שהתגייסו לשרות. צעד ראשון -- לאמונים. לאחר אמונים, שנמשכו שלושה שבועות, יצאו היא ואחותה התאומה, עם הפלמ"ח, כחברות הפלמ"ח, לנגב. שתי האחיות, שאינן דומות כלל זו לזו, החליטו, ובוזה היה הדמיון ביניהן, גמור, לשרת יחד ביחידה אחת, ויהימה. כיוון שבצבא נהוג שלא להרשות לאחים או אחיות לשרת ביחידה אחת לא רצו

(המשך בעמוד 14)

משמאל למטה: תמונה א': אחת הטעות השקטות בבית. שעה של קריאת ספר או של כתיבת מכתבים. הפעם, — מכתב.

תמונה ב': ואחר כך -- אל הרדיו. בכל הצילומים האלה אין אתם רואים את בני המשפחה אבל -- הם מצויים בבית. אלא שלילי עמדה במרכז ענינו. מה היא מחפשת: חדשות, או צלילי מוזיקה? יש ערבים של ישיבה בבית והיא מחפשת קונצרט טוב, להקשיב אליו בעצמה, עם הרהורייה, עם תקותיה.

ענין

בדרכם, מאתר להם חלקת אדמה שהם צריכים לחורשה בפצצותיהם. המטוסים בהמיית מנועיהם הכבדה אציה, דומה, אל תוך המטרה, וגור גיות תאי הטייסים במהירות עם ירח חזרה, פצצות משתחררות מקולביהן. עמודים של עשן לכן ערפלי מת- אבכים אל על. עמודים של עשן שחור סמיך מת- אבכים אל על. עמודים של אש אדומה-כחולה, שחי צנית.

והקרב על הכפר נמשך. מה שהוא לא בסדר. החסימה לא פועלת. האויב עבר. הפלוגות מנותקות. ההתקפה נכשלה. יש להסוג. הפלוגות המנותקות מנסות להסי- תןן. חלק מצליח לעבור. חלק נופלים באש צולבת, רצחנית של אויב. פלוגה נשארה בידי המצרים. ברוך ממשך לפקוד על הפצצת פלוגה. אולם כלום זה מועיל? מי- טב לכוון את המפציצים דרומה, אל שדה הקרבות המתחוללים בדרך בו- אבה אל-עירי! *

גץ יושב עם קציני המטה של החיל בפרשת-הדרכים. שלט המטרה הצבאית של צבא בריטניה, מכריז: מכוון בהיים: לאל-עירי. לאזור התעלה. גיפים שמגלדיהם מוכנים לפעור- לה שוטפים בכביש דרומה ומערכה. גוררות תותחים מעלות אבק. רבי-הסך ושלישו עוברים בגיפס. שדרת טנקים הבאה מרחוק מת- חילה למחוץ את הכביש תחתיה. מרחוק משתמע דו קרב של תות- חים. פתע חולפים שני מטוסים-קרב יש- ראליים בדרכם לחזית, מנמיכים טוס. זמזום קולני מבשר בואם של מטו- סים. הגה הם. ארבעה ממטוסי האויב. כוכבים, חצי סהר מתבלטים על רקעם הירוק.

האנשים שבפרשת-הדרכים תופסים בקובעי הפלדה שלהם, משטיחים עצי- מם בחול. * טייסתו של טסן בדרכה להפצצת המצרים. אישם בואכה טואק. כבר עזבו את הים ופנו לעבר היבשה. ליד עזה עומדות אניות הצי ומר- עישות את העיר, ליד רפיח נעות עשר- רות ומאות מכוניות הצבא דרומה. הלי- כו וקרבו לחזית. קשה היה להבחין בקחי התחום של החזית. הגה נראו זחלים יורקי אש מת- קדמים שברשרת. חיל רגלים במספר רב רץ מאחוריו. ודאי מאנשינו.

לפתע עלה מסך עשן לכן-חוררו אל על. — הסמן המוסכם. משמע ששוב- רים את קו החזית. החקו במעט מהעשן, הנמיכו טוס. הטילו פצצותיהם בתוך שורות אויב נחרה. * אריה נתבקש לשלוח מטוס. שלח את אליהו את ציבני. אליהו וציבני תרים באזור. גלו את עמדות המצרים, מוסרים את הקואורדינטות במכשיר, עוד הם דוברים והתותחנים החלו מטווחים. עם בוקר, לפני הצהריים, אחר הצ- הרים, עם ערב: מסייעים לחיל התות- חנים. מהחיים תצפית. תצפית משובחת — תצפית אויר.

השעה היתה עשר, הדלק עומד לאזול, מוטב וירדו, ימלאו את המיכ- לים ינחו במקצת. סובבו עוד כמה סבובים, עמדו לחזור. * השעה היתה עשר, הדלק עומד לאזול, מוטב וירדו, ימלאו את המיכ- לים ינחו במקצת. סובבו עוד כמה סבובים, עמדו לחזור.

עם שובם נצטרפו זה לזה — מה- ויים צמד. פנו מזרחה, חוזרים למטה התותחנים. מאי שם בקעו שתי מכוונות פיאט. טייסי הקרב המצרים דומה אינם מר- גישים בהם, הלא הם עדיין רחוקים. אליהו וציבני נפרדו, מנסים להסי- תלק. אחרו את המועד. האויב הרגיש בהם. אליהו עמד לחנות. דרך נס העמיד מטוסו, קפץ מתו- כו, חפש מחסה מתחת לסלע בולטני, המצרים רכזו כח אש שלהם במי- טוס, לא פגעו בו. אותה שעה היה ציבני עומד לחנות אף הוא. לא הצליח. *

לאה, וייס, שאר אנשי המבצעים עומדים בחור הגדול, מתרוצצים בין השלפונים מכשירי הקשר ליד המפות על סכיותיהן הצבעוניות. מתקבלות הודעות ראשונות של היום: טייסת הקרב מודיעה שהפילה שלו- שה מטוסי האויב. תוזרת ומודיעה: הפלנו שלושה ממטוסי האויב, בודאות גמורה. השדר מרוגש, הוא מאמית: ב—ו—ד—א—ו—ת—ג—מ—ו—ר—ה. יחידת ההגנה האנטי אווירית מו- דיעה על מטוס נוסף. החדר הולך ומתמלא, הגה נכנס מפקד החיל, וייס חש אליו, מסביר לו את המתהווה. האויב דומה, וורק כל כוחותיו לתוך המערכה, חושש הוא משטף דובר של כוחות ישראל. מודיעים על הפלתו של מטוס חמי- שי.

אמתי עצינו

בולמוס ל'יודים

ירושלים אינה רוגשת. החיים זור- מים בניחותא. מה להם אוים, ההלטות, דיונים? כמהום — כועדות-חקירה, דבריהם הבל ומאציהם לריק. "את המלחמה עברנו, מה לנו שנירא מחי- מש מאות שוטרים של אוים, הקיימים על הניר בלבד?" מסביר יהודי-חנוני, המשפץ את חנותו ב"צל" החומה. "צל" החומה, מהוה בעיה רצינית הרבה יותר, מטלביה, שכונת הקונסר- לים; ממלון-המלך-ידוד והמגדל המתמר אשר לי,מ.ק.א.; ממגרש-הרוסים ובני- ינייה-הסוכנות-היהודית את הכנסת ושותי- -- מכל מקום אשר תחזנה עיניך — החר- מה מאימת כצל שחור, מתריעה ומזי- הירה: והיה כי תפרוץ מלחמה... החר- מה, על בליטותיה המשוננות וצריחיה המזדקרים, מזכירה יום-יום, בקריאתה שמע: הן נשבעתם לא לשכחני, הן נשבעתם לחזור לעיר-העתיקה!

יהודי-ירושלים הספיקו כבר להתרגל למצב-אבסורדי זה. החיים זורמים-קולי- חים, כאילו אין הגבול בתוך תוכי העיר ממש; וכאילו אין ירושלים הביירה היחידה בעולם כולו, ואולי אף בהיס- טוריה כולה, החיה על הגבול. בטיי- מזור: בירה-עיר-גבול, לא — כן? ירושלים שוקקת חיים, אך לא במור- בן המקובל, התל-אביבי, שוקקת חיים" אין משמעו בתיקפה פתוחים עד חצות, גדושים אדם. אין פרוש רחובות הר- מים מאדם וטיילת דחוסי-עד-מאוס בריחות-בושם וגופות מיוזעים. שוק- קת-חיים, נוסח ירושלים, משמעו: עיר- אוניברסיטה! מזור מעט, אך מי שיטרה וירחק מספר צעדים, דרומית לבנייה-הסוכנות. מי שיותר ל"מנות" את שמות ה"גדולים" הבאים לכנסת, כחרוזים במחרוזת-התפילה אשר לע- רבי, — יחיה בבית-ענקי, — טרה-יסנה יקרא לו. בבית זה, ששימש בית-מדרש לכי- מרים נוצריים, שוכנת כבוד האוניבר- סיטה הגולה. עוד מספר בתים, בסביר- בה הקרובה משמשים את המוסד, ואל יקל פיזור זה בעיניכם, כי הוא אחד

קצין המבצעים האחראי לטייסות הקרב מושך שפמו האדמוני, עיניו בורקות, נוצות, שמחות, ששות. הבחורים שלו אינם עושים מלאכתם רמייה. מפקד החיל נקרא לטלפון. ישיבה דהופה במטכ"ל. עומדים להפסיק את האש. אפשר להפסיקה. הנגב בדינו.

פינת היין שלנו

שלשה ששתו
בחוץ ירד גשם ובמרתף היין הקטן והאינטימי ישבו שלושה אנשים, שתו ודברו — לא דברי תורה... היה שם אחד פייטן — הרים את כוסית הקוניאק ואמר: "על האושר לא נדע וזלת צלצול שמו; ידינו הותיק היין המבורך... היה שם צייר, מוג לעצמו כו- סית וורמוט ואמר: "נפלאים דבריך ונכונים. היין באמת משי- רה את השכינה על הפייטנים והציירים..." והשלישי, לא אמר דבר אלא חיבק באצבעותיו את כוסית הליקרא ואמר: "חבל על הזמן שאנו מבזבזים בדיבורים: כל רגע יקר. הבה ונשתה "לחיים"; זה הדבר הטוב ביותר!"

דשמי סיור גול החומה

תקף את הנוער

הגורמים המעבירים לנגד עינינו-הצופה, בכל שעות היום, המוני-נוער לומד בני-נועורים, רבים חיליים משוחחרים הניכרים בבגדי-החקי ונכים על קבי- הם, הנושאים — לא נשק! — ספרי לימוד, מחברות ותיקי-עור. להט וכו- חייהם, רעש שיחותיהם, ממלאים את חלל-האוויר בקול המולה נעימה לאוהן. כי אכן האמן תאמין, למראה אלף וארבע מאות צעירים אלה, השקודים בחריצות על לימודיהם — שלא כדרך הסטודנטים בכל ארצות-התבל בימים כתיקונם, שכל מיני מעשי-הבל ורעות- רוח גוזלים מזמנם — כי בולמוס של לימודים תקף את הנוער הישראלי. אגב: קשה לתאר ריאקציה יותר בריאה לטובות המלחמה. דעה זו מתאשרת שוב ושוב: בית הכרם מו- צפת קורסים על גבי קורסים, קורס שליחים, קורס לעדות המזרח, קורס מדריכים, קורס... תלאה למנותם! על כרחך, תסכים עמי — ירושלים שוקקת חיים, מיטב הנוער התרכז בה — ללי- מודים!

השבת קודש לטיולים ולהכרת העיר ובנותיה. סרים למושבה הגרמנית, עור- כים בקור בקטמון, מציצים אל הדי- גלים המזורים אשר לקונסוליות ובל- ביה, מבקרים רעים בבית-הכרם ופוק- דים — אגב אורחא — את בית-הגן ועין-זכרון. הרהירצל ממשיך לשמש את רה לטיולים, ועל כולם "רוכב" הר- ציון, שנפתח לא מכבר לטיילים ולצלי- ינים. אנו עוברים את העיר ויורדים לת- חנת הרכבת. עוזבים משמאל את ימין- משה ההרסה וחסרת-מראם-מעט, עוברים את הגשר הנטוי מעל גיא- היגום ומגרשים ביד-חוקק את הצמרי- מורת התוקפת אותך, למראה החומה המאיימת לבלעך חיים בצלפיה — כשי- תאה חסר-מחסה, נושמים ונושפים בכי- בותה, אנו מגיעים ל"מפסת", "הר- ציון, שזרכו כדרך "ההרים" בישראל — שאינם אלא גבעות צנועות בלבד, במקום שולטת עוזבה, המזכירה

גם בימות החורף

ולא רק בקיץ, זקוק עורך לטיפול יום- יומי ב"רלוט ה". לפני צאתך מדירתך החמה משחי את פניך וידיך בקרם משוכב זה, המגן על העור מפני מזג האוויר הלח והרוח הקרה, ושומר על רכותו וגמישותו.

ונוטה

תוצרת שמן היא!

Velvet

מעט אה שרה הקטל, שבילים מתפתח לים בין בנימי, כנסיה ובתי כנסת. שוליהמשעולים ממוקשים, שלטנים יג דרות מתרועעים מכל עבר: אל חס עה, כאן מוקשים! משרדהדת, הק דים רפואה למכה והתקין "ים" של את דרכך בתוך לביריני המבואות וה פתחים. עוד סמטה צרהקצרה, אהה אתה מתכופף אינסטנקטיבית, פתח בעל סף מוכנה קמעה והנה אולם בעל קשתות וכוכים, עמודים התומכים את התקרה הכבדה הקורסת — קברידוד. ארגו מאורך, צבעי טרף ויגע, עד שהעלה פסים כחולים לבנים. הצבע טרי למדי... כתובת באתיות קירושלהבנה: "דוד מלך ישראל חי וקים" ואתה מר סוף בדמיון: "מונה כאן"...

יהודי בעל פיאות, קפוטה ונעלי בית, שגורים לבנות מתבלטות מתוכן, מסתמא נטוריקתא, מכביר תפילה ודי מע, ליד מלך ישראל. (כמה היה מנסה למרר את חייו, לו קם לתחייה, הוא למלכות ישראל...) לפיה, הובא גנה על ידי רצים מבני העוורים, משמים כסנה. זוג ארונות קודש, מכוסים כפי רוכת רקומה, שוכנים כבוד בחצר שני. בקרבת מקום תערוכת חנוכיות נאות ומוכספות, מזכירות בהדר ברקם ושפעת עשרם, כנסייה נוצרית במחילה.

אנו יוצאים לשלוחה צדדית, וצר פים מעל גגון שטוה, בלב נצבט בהר הצופים. איה הימים והלילות, אתה שורנו, מעל פסגת הצופים, אהה בקך ירושלים, בעת שחזינו בה, מבעד לקשתות האוניברסיטה או מבית החור לים "הדסה" ק לאהרןק, על גבי מגר מסקרים, עורכת מחלקת לגיונים, שער בהרגלי סדר, האצבעות הפשוטות של היד, מתקפצות לאגרוף והפה, הפעור קמעה בכאבי, נחשק.

אנו מתקדמים עוד קמעה. מציצים בעד לאשנב של עמדת שקים: החוכה קרובה כמחזורי אבן. קול צעקות ילדים, מסתמא משקים בכדור, נשמעות כה עבר הוא. לגיוני, כפיהאדומה, מת רומם — המרחק עשרה מטרים — אנו חורים, כששתיקה עמוקה כובשת את כולנו, ואנו הולכים ומהרהרים...

זה 50 שנה בשורת הילד

בנה

סנון אנקה קום תוצרת עדיך

ג. טופירציאנו הוא משורר רומני שזמנו. נפטר לפני למעלה מעשר שנים ספריו: "בלדות עלילות ועצור בות", "פרודיות מקוריות", "שקדים מרים", "מכתבים ללא כתובת", "טופיר ציאנו דומה בכמה מובנים לאלתרמן שלנו. כתב ליריקה ענוגה וגם סאטירה חריפה. יש ששני היסודות עולים בקי נה אחד בשיריו. חוש הבקורת וההת אמה הלירית למקור שהוא מחקה — משווים לפרודיה שלו ערך מיוחד. טי פור זה לקוח מתוך קובץ הפרוזה שלו "מכתבים ללא כתובת" והוא ניתן כאן בעברד קל.

מבין כל בעליהחי המזיקים, שהציפו את ארצנו — האוטו הוא המזיק ביותר. בשעה שעובר אוטו ברחוב היו הבריות צריכים לבקש לעצמם מקלט בבתים ועל גגות ולא לסמוך על מלם בלבד. אלא שכן טבעו של אדם: משונרגל לסכנה אין היא נראית לו כה נוראה. על כן, בשעה שמופיע מאי שם איה אוטו, מהרהר לו כל אחד: ולבד שלא ידורך עלי... כלומר, כל אחד מאתנו מקוה, כי הפעם ידרוס האוטו אדם אחר. ואחרי שאנו עורר כים חשבון נדיב זה אנו פונים כל אדם לדרכו, כאילו לא קרה כלום.

האוטו — תמיד הוא ממרר: דומה כאילו היה חושש שמא יאחר לרכבת. ולמה לו להיחפז, אינני מבין, שהרי בסופו של דבר יגיע אף הוא לאותו מקום אשר לשם מגיעים כולם בסופו של דבר...

לעולם אין איש יודע לאן מועדות פני האוטו ואף משום מה הוא נחפז. כדי למצוא פשר לחידה זו היית צריך לרדוף אחריו ולהשיגו, -- דבר שאינו ניתן כלל לאורח פשוט, לאימובן. רק ועדה רשמית של מהר חים, שברגליהם סקטים מונעים בחשמל או שעל זנבם זרע אימי הרול, היתה יכולה להשיגו ולתבוע ממנו דיון-חש בון על מעשיו. אלא שאנו מסופק אם אפילו הועדה זו היתה מצליחה לקבל ממנו תשובה המניחה את הדעת, כי האוטו הוא אישיות חשדנית מאד ויש לו פרוטקציה בהלונות הגבוהים ואין הוא נואת לשאת ולתת עם המש טרה... אלא שייחבך, כי אחרי ככלות הכל, אפילו אש עצמו אינו יודע על שום מה הוא נחפז.

חלומי הנכסף של האוטו הוא שכל האנושות תכחד מעל פני האדמה ורק הוא בלבד ישאר. הכרתו הפנימית והעמוקה היא, כי רק לו היות לגוע כאוות נפשו ברחובות ובדרכים, הכרכרות, בני הא דם ויתר כליהרכב הנעים חוטאים חטא לא יכופר בעצם צאתם מתוך החצר. כשאתה, אדם המהלך על שתיים, מגיע להצטלבות-דרכים ולפניך שרייה של כרכרות שיצאו לטייל, — הנך משלים עם מצב הדברים ומחכה בסבלנות עד שיעברו. אתה מקבל זאת כגוריה ומק בל ייסוריך באהבה: אתה תורם בכך תרומתך לסדרי החברה האנושית ולצ רכיה, הגם שבתוך-תוכך אתה סבור, כי נימוסך שלך נאים מנומסיה של אותה חברה...

ואילו האוטו אינו מודה בשום דבר. כשהוא נמצא במצב דומה לזה שתי ארתי לעיל הריהו מקבל התקפה של היסטריה, מתחיל לצרוח, לאיים ולגעות כאילו אמר משהו להרגו נפש. וכאשר הוא זו ממקומו הריהו וחר ונוסף, יורה מאחוריו כמתות ומרעיל אוויר שלם בענו סמיך של אדים מרעילים.

הסתכלו בו כשהוא עובר ברחוב, עם מבטיו המישירים, עם ארשת של אכי זרות מיכאנית, עם עינים שיצאו מתו ריהן, — הוא עובר בין שני טורים של הולכי-רגל שנתקבצו על המדרכות, כאחוזי היפנוזה, רועדים מפחד, מוכנים

ומזומנים לנטות הצדה כדי לפנות לו דרך... ובשעה שחבר המסכנים הללו מנסה לחצות את הרחוב מוציא האוטו פקודה קצרה, צרודה, כעסנית, קללה: — חרר! — פירושו הדבר: — חזור! תן לי לעבור תחילה! אם אין אתה נזהר מדרכו ואינך נסוג מיד, הריהו מטיח בפניך: — חרר! חררר! (סור הצדה, חמורה, כי עוד מעט ואני עושה ממך עפר ואפר!).

יותר מזה, אפילו אם נתכונת רק לחצות את הרחוב כדי לקנות משהו בבית-המרקחת שממול, מנחש לו האוטו את כוונתך והוא עוצר אותך ממרחק:

— חרר! כלומר: — חזור! אינני מרשה לך לקנות כלום! וכיוון שהוא אוסר עליך לחצות את הרחוב, אתה מתפתה לנסות לגנוב דעתו, לכל הפחות כדי להוכיח לו, כי לא כל כך קל לנצח אותו, — ובהסתה, בשעות הלילה בערפל הסמיך, מתוך תקוה כי אולי לא היתפס בשעת מע שהי אתה מנסה... האלהים ישמרך! בשעה שאינך מצפה לזה כל-עיקר, מופיע לו האוטו, בהשקט, מתוך אינו חצר או מרחוב צדדי ומבלי לומר חרר או מרר הוא מפילך על האדמה ושם אתה נשאר עד למחרת היום בבוקר...

על כן אני אומר, כי אצלנו מוטב לו לאדם לחיות על מדרכה אחת בלבד, על אותה המדרכה שבה נולד...

הנוהג לשתות בניין מקובל מאד על האוטומובילים. הלוואי ולא ילמדוהו גם הסוסים...

אחרי שלגם לגימה טובה של בניין יוצא לו האוטו לטייל בנאות-כפר, לשי אוף אוויר צח, ולא פעם אירע שיתנגש בעמוד של טלגראף או שיעלה על שדה זרוע, כדי לקצר את הדרך... מאז שם עינו בכוס סיגל לו האוטו נימוסים של תיש. שני אוטומובילים, כי יבואו זה מול זה מכוננים הפוכים, קופץ עליהם זעם שהוא כאילו עצור בעצמותיהם מזה דורות, ואם רק ראו זה את זה ממרחק מה הריהם מנגשים זה את זה בחלקם הקידמי — למרבה המהומם של הצפרים היושבות על העי צים ויתר עדיהראייה, שזומונו לאותו מקום.

על כן אני מציע — כי למען ישראל השלום בכפרים, תסגור הממשלה את כל תחנות הבניין ותכריח את האוטו מובילים להגמל לגמרי מן המשקה הזה, והדבר יהיה גם לטובת בריאותם שלם.

היו זמנים כאשר האוטו היה דבר נדיר, יקרה-מציאות. רק מנהיג מדינה גדול או בעלאחווה עשיר, היה יכול לרכוש לעצמו אוטו. כיום יכול אתה לראות אפילו עתה נאי יושב בתוך אוטו, ואין איש מתפלא עוד על כך...

כיצד מתרבים האוטומובילים? איש איש יודע להשיב על כך תשובה מדויקת. יידיד גוד סיפר לי פעם, כי באחד הלילות הוכרח שברולט להשאר ללון במוסך אחד עם מכונית-משא של ביה"ח לקרת, וכעבור כמה חודשים הולידה מכוניתה-משא — אופנוע. (הו מין אוטו קטן, בן שני גלגלים, שאינו פחות מסוכן מן הגדול), ומספרים כי הילוד הקטן נשאר לשירות ביה"ח לק רח אף-על-פי שבעל השברולט, שבגינו אירע כל אותו מעשה, תבע גם הוא זכויות מסויפות.

אם אמנם כן הדבר, הרי יש מקום לשאלה: משום מה אין מייסדים באר צנו מגדלות של אוטומובילים לאומיים? בקצת סבלנות והבנה היינו יכולים להוציא גזע חדש של אוטומובילים

מקוריים שהיו יכולים לעמוד בתחרות עם אוטומובילים של הרבה ארצות אחרות. ובהתחשב עם התנאים המיוחדים הקיימים אצלנו (כבישים טובים, אוכלוסיה סבלנית, משטרה מנומסת) אפשר להניח כי המכוניות שהיו נולדות אצלנו באווירה הזאת היו יותר מרשעות ואכזריות מאלה המובאות אלינו מן המערב. וסבורני, כי הן תהיינה גם יותר נדרשות בשוק, על ידי חובבי דורם מסוג מיוחד. משלם שאוטו שאינו יורם אנשים, שאינו רודף אחרי ילדים ופרות בכפרים, אפילו לתוך החצרות, אינו ראוי להקרא בשם אוטו.

וכיוון שכל זה אינו אלא ענין של ציון מקורי, לאומי, רצוי היה שה אוטו המקורי שלנו יהיה גם בעל קול משלו וכלי-בטיב מקוריים. במקום צליל לים משעממים, גרוניים, הדומים לצלילים שמוציא מגרונו חזיר פרא אמריקני, — היו יכולים האוטומובילים המקוריים שלנו להוציא צלילים עדינים של "התקווה" או "תחוקה"... או איה שיר ערש נעים שיהלך תנומה על עוברי-אורה, כדי שתוכל אחר כך לעלות ישר עליהם, לדרסם כמו זבובים...

אלא שלשם הטבת הגזע היינו צריכים להיות זהירים מאד בבחירת ה"אבות" של האוטומובילים המקוריים שלנו. קודם כל יש להוציא מכלל זה את האוטו מסר-הנימוס. למשל האוטו העירוני העובר ברחובות ומתני עלי הם מים, בלא בושה, לעיני כל, במקום לפוש לאיזה רחוב צדדי ולעשות את צרכיו, אם אינו יכול להתאפק עד שיגיע למוסך... ועוד זאת: בימי נדודיהם, כאשר פעם בשנה יוצאות כל המכוניות הגועזות שבעיר לתחרות בדרכים, יש צורך להעמידן למבחן בחירה קפדני ולפקח בשבע עינים על הצלבויות הדרכים... למעשה לא צריך המפקח על תחרויות אלה להניח לאוטו בעל 80 כוחות סוס "להתעסק" עם עגלה עלובה הנסחבת בכוחם של שני סוסים תשושים, — ולהביא עליה אסון, להשאירה על אם הדרך כשגלגליה תלוים באוויר... אבל אפשר להניח לה"פונטיאק" להתנגש עם "לאנציה". הדבר לא יזיק לאחד מהם.

הראיתם פעם את האוטובוס העושה את הדרך תל-אביב — יפו וחזרה? אדרבה ראו נא אינו "רוח", זה, תשוש כוח, תמיד מלוכלך מלא אבק ובזק (כאילו אינו מתרחץ לעולם) האם ראוי הוא שישאיר אחריו בנים בעולם הזה?

או שמא ראיתם פעם עובר ברחובות העיר מין אוטו ישן, פרוק אברים ומרוט עצבים, הנהוג על ידי חייל משוחרר? מי יודע אם אוטו זה לא נולד מפגישת איה פורד עובר-רובל עם אינו עגלה מימי סבתא? ראיתני פעם כשסירב לזון ממקומו למרות כל הפצרותיו של החייל המשוחרר ונזמה היה כי אמר לטרוף נפשו בכפו ולש-תטה או לגנח את בעליו, שירד לדחפו קדימה, בגלגליו האחוריים...

"סטרואן" חדש-חדש שעבר באתו מקום נתן עיניו בו ואמר: — אלה תוצאות הנשואין של מין בשאינו מינו!

תרגם ועבר: ש. אבינעם

כרהיטים לילד

עננה

ביחד לרהיטים מתקפלים

המדינה הזאת

ארץ ישראל

חוקים להגנת האדמה

מטר חזק ירד במשך ימים על פני הארץ. האדמות נתמלאו זרמי מים חוקים, היורדים לשפלה. המים האלה דלוחים, צבעם חום-אפור. הם גורפים את אדמה טובה, מהר וניר וחושפים את הסלעים. ואדמות חדשים נוצרים אפיקים למאות ולאלפים והאדמה נשפפת לעמקים, ומר בלת בדרך-מים — לים. לזה קוראים סחף. במשך דורות נשטפו בדרך זו מלי יוני מטרים מעוקבים אדמה פוריה אל הים. נחשפו הרים, נהרסו הטרסות בהי רים. גם כיום כשרוב השטחים מעובדים בשטות הרגילות של חריש שתיוערב אנו מפסידים מדי שנה בשנה אלפי מטרים של אדמה... עוד לפני כמה שנים החלו אי אלה משקים לקבל צורת עיבוד הקרקע מיוחדת, כדי לשמור על עפר שדותיהם, וחרשו לפי קחי גובה, שהוא הובר היחיד שאנו יכיר לים לעשות במלחמתנו נגד הסחף. באמריקה הושקעו מאמצים רבים מטעם מחלקת החקלאות, כדי לחתום נגד דלי דול אדמות המדינה, ולא חסכו במי אמצים כדי להציל את האדמות. בארץ, לא עשינו דבר כדי להציל את אר-מתנו מחורבן. צברנו פרושות במשך עשרות שנים כדי לגאול את אדמת הארץ. וכעת דרושים חוקים להגנת הנכס היקר הזה, טרם יישמש מתחת רגלינו. כל שעל מאדמת הארץ יקר וקדוש לנו.

הכנסת

מאת ש. יוסף

ההיסטוריה הנוסח הרשמי והדיפת חזרת לירושלים

לומטי להעברת הכנסת והממשלה לירושלים, — החזרתם לירושלים, כי הרי נתקיימה ישיבת הפתיחה של הכנסת בירושלים ושם נבחר נשיא יש ראל הראשון. כך פרשו הפרשנים את חוסר הטכסיות בפתיחת מושב הכנסת

לכאן מצאו סביבה עויינת להם ותור שבי הארץ לא הסבירו להם פנים. עצם העובדה שבני רוסיה אלה, היו בעלי תרבות גבוהה יותר מו של שכניהם בארץ נתנה לערביי הסביבה ובפרט לערביי לוביה — הידועים לשמצה — סיבות להתנכל להם, אך הצירקסים בשלהם. הם החלו לבנות את כפרם, לפי דוגמת הכפרים חור צה לארץ, במולדתם: לל משפחה חצר עם בית ורפת ובית מגורים, שחלקם בני קומותיים. רחובות הכפר רוצפו, וניכר כי הכפר הוקם לפי תכנית, לא כמו הכפרים הערבים.

בדידותם בסביבה ערבית זאת לימ דה את בני צירקס דרכי מלחמה, ועל כל הבנים הוטל — מטעם זקני הכפר — להתגייס. במאה הקודמת, — לצי בא הטורקי, מאוחר יותר לחיל-הספר, למשטרת המנדט ואף לנוטרות. וכך יצאו מביניהם אנשי חיל אשר שמם הלך לפנייהם. עם בואם של היהודים לגליל התחתון לפני 60-50 שנה החלו הצירקסים להרגיש עצמם יותר טוב ביודעם, כי עוד מיעוט, יחזק את כוחם.

במדינת ישראל תמצאו את בני כפר קאמה במשטרת ישראל, — בפרט בוי הרוכבים — במשטרת הגבול והי מכס. רבים מהם ידעו עברית עוד בעבר, ויתרם לומדים את השפה כעת. מיום הכרות המדינה עמדו ול-חמו לצד היהודים וכמה מביניהם נפלו במלחמת השחרור.

רו" הותיק, חבר-כנסת בסגנון איני טימי:

— הא, שלום עליך מר... (כאן בא שמו של חבר הכנסת)... שוב בירוש"ל; הרי אמרתי לך זאת עוד בפעם הקודמת בירושלים, כי סוף-סוף תח-זרו...

— נכון, נכון — החל מגמגם חבר הכנסת — אולם תסלח לי, מה, בעצב, שמך?

ובין המכוניות והולכי הרגל הנח-פוי, הסתובב ילד, עטוף סודר ושכ-מיית-פרינה נגד הגשם, בידו עשיונבץ ופנקס רטוב, ובקש "חתימות". ילד בודד, לעומת להקת הילדים בתל-אביב.

— אני תל-אביבי — הסביר הילד — הילדים הירושלמיים הם "טמבי-ליים" ועדיין לא יודעים כי צריך לא-סוף חתימות של כל השרים וחבריי הכנסת, הם אפילו את שמותיהם אינם יודעים.

נענועים האמת ניתנה להאמר, **תל אביב** כי חברי-הכנסת לא האמינו בעצמם, כי או-תו נאום של ראש-הממשלה ("אנו מצוי-עים לכם להחליט על תורת הכנסת

קבלת הפנים

בארץ

"המלך דוד"

הכנסת חזרה לירוש-שלים — ערכה לה עיריית ירושלים קב-לת פנים במלון "המלך דוד", באגף שנשאר שלם, כמיר בן. עם חברי הכי-נסת היו גם אורי-חיים אחרים, ביני-הם אורחי חוץ-לארץ.

השר דב יוסף נה-נה מכיבוד-של-צנע בירושלים של 1949. פגישה בין יהודי "פנים" ויהודי "חוץ" — מר ד. פריש, נשיא ההס-תדרות הציונית בא-מריקה משוחח עם שרת העבודה מרת ג. מאירסון ושר הפנים מר מ. שפי-רא. האם שוחחו על היחסים בין ישראל ויהדות ארצות הבר-ית?

צילום: אילני

כפר קאמה בידיעה באחד העתונים הכפר הצירקסי

נאמר: נציגי הכפר הצירקסי, כפר קאמה ליד יבנאל, שבגליל, הבי-עו את משאלתם להות רשות מקומית עצמאית! הכפר הצירקסי כפר קאמה נבנה לפני כ-90 שנה, בערך, ברמת הגליל התחתון, בדרך בין סג'רה ויב-נאל. זהו כפר מיוחד במינו בארץ הזאת. הצירקסים הגיעו לארץ בדרך חילופי-אוכלוסין בין רוסיה ובין קושטא, אשר שלטונה השתרע עד גבולות מצרים. בני רוסיה הגדולה, בני דת האישלם, רצו לשבת בין אחיהם המושלמים, אך במהרה עמדו על טעותם. בבווא

ולאן שהולכת הכנסת הולכים נערי החתימות. יש דעות האומרות שילדי ירושלים אינם להוטים אחר חתימות ויש הטוענים את ההפך. אומרים שחסידי החתימות עלו מתל-אביב לירושלים, לקבל חתימות בהשראת אוירא דירושלים. צילום: קאופמן

בעל תלת-אפניים ונוסע-אפשרי עומדים על המקה. מה יש המחיר לא מוצא חן בעיניך? — שואל בעל האופניים. "הלקוח" אין לו ברירה, עליו לעבור. האם קבע כבר משרד התחבורה מחירים לסוג זה של תעבורה בכבישים? צילום: קאופמן

רים הם. ומי יוכל לידות בהם אבן על כך?

גימטריה כאשר סיפר גרשון אג"ש **שג' מגבית** רון במועדון העתוני אים על הרפתקאית השליחים מישראל היוצאים לסייע לע"י ריכת המגבית היהודית המאוחדת בא"י ריקה, הזכיר כי השנה הוכרזה המגבית בסימן הצורך לאסוף 272 מיליון דולר. ושתי סיסמאות עיקריות הוכרזו: (א) יש משבר כלכלי בישראל; (ב) הארץ תק"ל לט רבע מיליון עולים חדשים במשך השנה.

אמר י. הפסמן מניה וביה: "ויהי רעב בארץ" או "ויהי רעב בארץ" — הצד השווה שבהם -- 272...

אין כמוהו לטפול בצמר

כי רק ע"י שמוש ב"טקסטיל" שמפוי, נשאר הצמר ש"ע"ר, רך, גמיש ורענן בצבעו.

המפיצים היחידים: חברת נורית בע"מ

כתבי יד שלא נדפסו לא יוחזרו לבעליהם ואפילו צו-רף בול לכתב היד.

מרוצים (גם מהזמן הארוך מדי" וגם מהזמן הקצר מדי") מגיב היו"ר: — לא להשתומם... גם ההשתוממות גזולת מהזמן ומאריכה אותו...

עוד הבוא ד שעות ארך הויכוח על החוק לעידוד השק" עות הון. לא כל הנרש" מים כבר קבלו את רשות הדבור. — כמה שעות עוד נשארו... לסוף הויכוח על ההון — שאל אחד הנר-שמים? — לויכוח עוד נשארו 3 שעות. — ענה אחד שכבר נאם — ליבוא ההון נחוצה רק שעת-כושר אחת...

ויכוח לאחר שמנה כל מיני "מוסיקאדי" פגמים וליקויים שבחוק המיצע (לעידוד הון) וב- מערכה הכלכלית שלנו עבר ד"ר משה סנה "לאחרון אחרון גרוע" של התקלות: היבוא ללא תשלום. "אני אמנם בעד חינוך מיסיקאלי — מי" ד"ר סנה -- אולם לשם מה הבאת מאות הפסנתרים בדרך היבוא ללא תשלום?..."

חבריהכנסת ע. גלובמן, הסכים אמנם כי הממשלה אינה משתלסת על היבוא ללא תשלום, כיוון שיש לנו עסק עם אחב"י הרגילים בעסקים כגון אלה. אולם, לא כל היהודים בחו"ל, העומ"דים להעביר שארית הונם, יכולים לה-ביא מכונות לארץ; לא כל הממשלות מרשות להם יצוא מכונות "ללא תש-לום". ואז — הדגיש ל. גלובמן — יהודים אלה, שאינם אוהבים מוסיקה כדיוק כמו משה סנה, אין להם ברירה אלא להביא לפעמים פסנתרים...

עבודה פליטות-פה — דבר רגיל לפרוידיסטים הוא אצל מבררים. אולם הנה מחרזות של פלי-טות פה, שהן מהות בכל-זאת חומר רב לפרוידיסטים. — אני מבקש את ה"י"ו ש"ב"ר אש לא לענות לקריאות-בינים — אמר מר י. שפרינצק, היושבי-ראש אל נואם שהתפלמס עם קוראיהבינים... — ואני רוצה להפיץ כמה אני דות שכאילו מצירים צעדי משקיעי הון — אמר שר האוצר שהתכוון להגיד כי הוא רוצה לפזר את האגדות הללו... ועוד מפליטות הפה של שר האוצר: בעלי-עסק התבוססו כאן יפה (במקום: התבוססו)... בתשובה לדרישת רשות הדבור "לס" דר"ר פוסק היו"ר: — עכשו אין "סדר" (הכחנה לוי-כוח על הסדר). וד"ר י. באדר מחליף את היוצרות בזמן התנצלות: — סליחתו אתי (במקום סליחתו אתו)...

הודות לבגין המסיבה לכבוד פתיחת מושב הכנסת בירושלים במלון "המלך דוד" ע"י ררה תגובות שונות, וזכרונות עגומים מן העבר הלא-רחוק, עוד לפני כשנתיים קבלו המלצרים בבגדי השרד שלהם ומנהלי המלון בקידתם העמוקה אורחים לגמרי-אחרים. אכן נתחלפו שליטי הא-רץ אולם לא הנימוסים.

עתונאיהחוף התעניינו במיוחד לש-מוע את הערותיהם של חבריהכנסת בגין ראש "האירגוניסטים" לשעבר, ופרוידמילין, ראש "השטרניסטים", שה-טילו בזמנו את מוראם על אלה שהת-בצרו כאן.

וסופר עתון בריטי גודע העיר: — למעשה רק הודות לבגין עדיין קיימים אולמים אלה... הפצצה הרסה רק אגף אחד של הבגין, במקרה לא היו אולמים אלה בגאף ההוא...

לירושלים" ואתה הכרזה סתמית של היו"ר (הישיבה הבאה בירושלים). תחייב קיום הישיבות כולן בירושלים. משנוכחו כי זה "ברצינות" עדיין תלו תקוותיהם ב"חוסר מקום מתאים". ואכן באמת לא מתאים האולם הג-דול של הסוכנות היהודית ועוד יותר בלתי-מתאים המזנון. והחלו נעוצים לאולמים בתל-אביב. הכל שכחו, כי גם קולנוע "קסם" ומלון "סן-רמו" היו משכנות ארעיים של הכנסת. מומחים הרי אמרו גם אז, שעה ששיכנו את הכנסת בבניינים אלה שהותאמו באין ברירה למטרה זו, כי אין זה מקום "מתאים". אולם התרגלו. וההרגל, אומ"רים, נעשה טבע.

בינתיים החלו מחפשים אחרי בגין או בניינים מתאימים. מישהו גילה, כאילו "מתוך האדמה" אולם גדול בא"י חו בגין ממש שבו שיכנו את משרדי המזכירות. ועוד גילו ממש, בתוך הא-דמה" (במרתף) אולם גדול מתאים למזנון ולהתיי של מזנון. ומשתחלו "הגילויים" — גילה מישהו אחר בגין "עוד יותר מתאים" וגם בגין שלישי ורביעי. בקיצור, "מקום מתאים" לא יהיה מניעה.

ולא תהיה ברירה לרוב הצירים, אלא לעלות בכל שבוע לירושלים או להשתכן שם.

לעת-עתה מהוים "ההול" הגדול של בנייני הסוכנות, ביום ב' לפני פתי-חת הישיבה וביום ד', אחרי גמר הישיבה, "תחת-נוסעים". ואחד מנוש-איהשיחות שבין חבריהכנסת לבין עצמם הוא: — אין חסרתוד? הטוב הוא המלון? מתי תחזור?

סיבת בריחת ההון סדר היום הוא מלא וגדוש — 12 סעיפים וכל סעיף הוא הצעת-חוק — וזמן אין: כי

ביום ב' יש קבלת-פנים במלון המלך "דוד", ביום ב' הנהוג הוא לקיים רק ישיבה אחת וביום ד' יש לבטל את הישיבה השניה למען אפשר לחברי הכנסת לחזור עוד באותו לילה לתל-אביב. אולם לויכוח על הצעת החוק לעידוד השקעותיהו יש להקדיש שעות רבות.

— כמה? שואל היו"ר. כרגיל דורשת האופוזיציה זמן רב. -- נתיח 10 שעות — קובע היו"ר — עם הסיעות הקטנות נתחשב במיר-צה, והסיעות הגדולות יכולות לנאום על חשבון... ההון ירבה מכאן בגלל ויכוח כה ארוך — נשמעת קריאה מפי מר פנחס לוביאניקר, על סימני השתוממות של הבלתי-

תקליטים ברמס, מאלר, צ'יקובסקי, דבור'אק, דביסי, סאן-סאן. רדיו אוניון, ת"א, דיזנוגף 116

שודדי הים

מאת יהודה הראל

הספנים שקעו במצורח נעכר. התרחשו כל מיני אינדיבידואליזם באניה. רבי-החובל יצא מכליו, זרק מרה בכל אשר נודמן לנגד עיניו. אשת הקברניט, האיטלקיה החביבה והנעימה לכל הדיעות, — בכחה תמרורים בפרהסיסה דוד הקיטור כמעט והתפוצץ, והסערה בים עוררה סערת פחד בלב מנהיגי האנייה, וכל הפרשה לא יכלה שלא להשיג פגיע על ארבעה עשר המלחים עדיני הנפש ונטיה המראה.

כולם — דמויות מסורתי שודדי-הים, פניהם שזופות, שפמם — עבות, וכתר בוח קעקע פורנוגרפיות מכסות את זרועותיהם השעירות.

בשעה שהם מכורבלים בסרבליהם העתיקים דומה ונתגלגלת לרומן-בהמי-שכימי, אלא משפשו את בגדיהם ונשארו במכנסיהם המשומונת בלבד — מתגלים לפניך גופות צנומים, עור ועצמות כבסנטוריום לשפנים. ואין פלא — האניה איטלקית, והרעב האיטלקי העלים את משמגי בשרם של ספני האניה והפכם לקריקטורות של שודדי-ים.

ומאן ברורות סיבות הסערות התיכונות המלוחות צרף לילות, הרואות אור על ספון האניה הזוערת המובילה עולים מאיטליה לישראל.

המעשה החתול בקריצה שרקן הספן לחבורו התחזקין בסערות הערבית.

והתחזקין הרגיש שרעיון גאוני מתבשל במוחו של יודי-נעוריו הספן, אלא שהיה בעל טקט סבעי וידע תמיד מתי צריך לשתוק, וכדי לגנון את הסעודה הדלה הצופנת בחובה כל מיני זועות אנטי סניטאריות הנזרות אחריהן גופות לא אולקוסים ומחלות גרוועות מוה, פתח בבדיחה לא מוצלחת שנוענתה בעקמת חיוך חמוצה על פיו של הספן בעל הרעיון.

בשעות היללה המאוחרות בוצע הר-עיון בעצמו. ותוצאתו הראשונה נתגלו במל חיפה ברדת מאות העולים. השוטר — חלק מתפאורת הגמל — מצא עצמו מותקף לפתע על ידי תריסר סר יהודים, מי שהיו כרסניים ורשאים — דעסנה אחת בפיהם: נשדדנו!

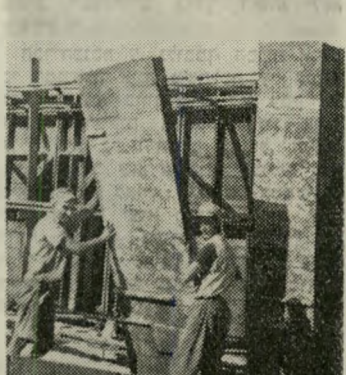
כמובן, שהשוטר לא הטיל דופי באי-גיה המייצגת מעצמה ייודותית, וכדי לא לעורר אינדיגנט דיפלומטי העליל להסתים באבוד קול באולמי לייק סאבס בעתיד, השתק את המתלוננים. הלכו שבועיים, והתלוננו שגנו שוב רבנה האניה, ושבו נתעוררה המית גלי הרונג של נפגעי הגנבה, העולים סענו שחפציהם היקרים נעלמו באניה, וכשחזרה הפרשה בשלישית נשכר סמל מטרה זריו, ועלה על סיפונה של האניה ורדש לחקור את מבואותיה. רב החובל הובל בחסותו האדיבה של הסמל, והצביע על מלחיו הנרגשים. חללו הסתכלו בניצי החוק הישראלי

בית ליום — לפי שיטה של מהנדס ישראלי

„גו פינס קונקריט“ (טרם הצלחתי למצא שם עברי מתאים), כונתי היא לבניה הנעשית בלי שמוש בחמרים עדינים, בלי חול. — בלי חול? — כן, בטון בלי חול. לא-לא-לא מת-

שלושת רבעי דונאם, שתי דירות בע"ל לוח שטח של ארבעים מטרים מרום בעים כל אחת בתוספת המרפסת — זו היא „התפוקה“ בשכונת המפרה האורח המוקמת והולכת בהנהלת ד"ר סטופ בהמשך רחוב סוקולוב בחולון.

— זו היא שיטה „אילמת“ של בניה.

— ארשת פני הקבלן לובשות רצינות — משרד העבודה והבנוי הכריז על התחרות לשיטת בניה טובה וזולה הה"ל מת במיוחד את תנאי ארצנו. אני זכיתי בהתחרות. שיטתי...

— שיטתך? — שיטתי שהוכתרה בפרס, נקראת

— כיצד מוקם הבית ביום אחד וכניז השקט הזה?

— אלו הן שתי שאלות שהן אחת. הפועלים שלי מחולקים לקבוצות שכל אחת מהן עושה את עבודתה באופן עצמאי, ללא קשר עם חברתה. בהמשך עשר פועלים נגשים לעבודה, הם חופים רים ויוצקים את היסוד עבודה זו נעשית ביום אחד. קבוצה שניה של שלושים וכמה פועלים הולכת בעקבות הקבוצה הראשונה ויוצקת את כל קיר רות הבית, קבוצה שלישית יוצקת את התקרות. שרשרת משולשת זו נסגרת יום-יום, אכן אחר היום השלישי נבנה בית ליום כעבודת ששים פועלים בע"רן, שכחתי לומר לך ששיטת בניה זו מצטיינת ביתרון נוסף איזולציה בקיץ ובחורף גם יחד. הבטון חזק כמובן יותר מן הבלוק.

ע"ס בריקה מדעית פסיכולוגית וגרפולוגית פרנולוגיה וכירומנטיה

פסיכולוגיה

פרופ' מריאן

רח' אלנבי ת"א (10-1 4-7)

ע"ס בריקה מדעית פסיכולוגית וגרפולוגית פרנולוגיה וכירומנטיה

פסיכולוגיה

פרופ' מריאן

רח' אלנבי ת"א (10-1 4-7)

ע"ס בריקה מדעית פסיכולוגית וגרפולוגית פרנולוגיה וכירומנטיה

פסיכולוגיה

פרופ' מריאן

רח' אלנבי ת"א (10-1 4-7)

באוטובוס ומחוצה לו

נהגים פקחים

שר התחבורה קבע מחירים מקסימליים לנסיעות בעיר. נהגי המוניות לא שבעו נחת ממחירים אלה והראיה, הם הכריזו שביתת-אזהרה ליום אחד. עדיין הם ממשיכים להתמרמר אולם מנסים לשפר את המצב כפי שיתברר להלן:

ביום גשום אחד נסיתי להגיע בעזרת 'שרות' המוניות לצפון. כחיתי שעה ארוכה ולא הצלחתי להשיג מונית. כל אחת שעברה הצהירה:

„רק עד מוגרבי“.

נאלצתי להגיע ראשית „רק עד מוגרבי“ ושם התברר הדבר לאשורו. הנהגים הורידו ע"י קולנוע מוגרבי את הנוסעים שהביאו עמם מהתחנה המרכזית ואספו מיד אנשים חדשים לצפון. פירושו של דבר הוא כי במקום לקבל 50 פרוטה בעבור נסיעה לצפון העיר מקבלים הללו 80 פרוטה עלידי חלוקה לשתי נסיעות בנות 40 פרוטה כל אחת המותרות לפי החוק.

מי צודק?

אחת יום היה גשום ביותר. אנשים רבים עמדו והמתינו בתחנת „אגד“ בירושלים לאוטובוס הנוסע תל-אביבה. האנשים עמדו שעות על גבי שעות כדי להשיג מקומות ישיבה. אלה שהחליטו לשמור על סבלנותם למען דברים יותר חיוניים, נסעו בעמידה.

והנה באחד האוטובוסים נתפס מספר ניכר של מקומות דוקא עלידי צעירי רים ובעמידה נקלעה אשה כבת ארבי עים לערר. לאחר נסיעה של עשרים דקה פנתה האשה אל אחד הבחורים ובקשה ממנו באדיבות למסור לה את מקומו כיון שקשה לה לעמוד.

הלו סרב באמרו:

„הסתלח לי גבירתי, לא עמדתי שעי תיים בתור כדי לתת לך את מקומי“.

שיטה מקורית

הנוסעים שנסעו מטבריה לתל-אביב בימים אלה היו עדים לתופעה מעניינת. האוטובוס נתמלא נוסעים ואף לקח מספר נוסעים בעמידה. לאחר שעה של נסיעה ראו הנוסעים כיצד אחד העומדים מוציא מתחת למעילו שלט של קרטון שעליו נכתבו בגיר לבן המלים הבאות:

„נוסעים נכבדים, מי שנמאס לו לשבת, יפנה אל. לי נמאס לעמוד“.

אשה

שער מחודש
ג"י

האגודה

40 שנות נסיון של הרוקה

טבצ'ניה

חל-אביב

רחוב הסלך 54
פנינת דיזינגוף, סל. 2963
אומבוסים: 5, 4, 3, 2, 1

אין סוף סופים!
להשיג בכל הארץ

ע"ס בריקה מדעית פסיכולוגית וגרפולוגית פרנולוגיה וכירומנטיה

פסיכולוגיה

פרופ' מריאן

רח' אלנבי ת"א (10-1 4-7)

גילבוא

גילבוא

משחת נעלים

GILBOA BOOT POLISH

משחת נעלים

אנשיק אל הסלוס...

דניאל אוסטר

זקנה ואמרה: — מבינה אני שאינך מתבייש במוצאך, אבל אין אני מבינה מה יש להתגאות בדבר זה? אכן האמת נתנה להאמר: גם דניאל אוסטר

דיקטס כתב רומן על שתי ערים. דומני שאנו יכולים "לעלות" עליו ולכתוב רומן מודרני ומרתק על ש"ש ערים: אם כי אנו עשוינו חלוקת-פנים: רה: ירושלים -- עיר הנצח, תל-אביב -- עיר היום וחיפה -- עיר המחר, אין הענין חלק כל כך. מי שמכיר את שתי עירי יודע זאת. שם קיימת אותה התחרות בין גנק, באול וצוריק והי לצד אומרת שאותו תושב גנק שאמר בבאול על צוריק שהיא היא העיר החשובה והיפה בשוויצריה, וזה לאני דרסה. גם אצלנו נהפכה פתאום הק ערה על פיה, ירושלים עיר הנצח הפכה לפתע לעיר המחר. "הישישה" הזאת עלתה לפתע על חברותיה הצ עירות ותופסת את מקומה בראש. כך פוגות העינים לראש אותה עיר, האיטיות המרכזיות המחזיקה בידיה את רסן השלטון, בה יהיה תלוי כל כך הרבה: דניאל אוסטר.

ברל לוקר הזכיר פעם בנאומו שמר צאו מגליציה. אחר ההרצאה נגשה אליו

סדרך המאזין ליד המקלט

ת"א, דח' אידלסון 4, טל' 5195
סידורי רמקולים לכל המטרות
תיקוני רדיו

רדיו

ש. דיפטיין

ת"א, בן-יהודה 47, בקומה

תיקונים • מכירה • קניה • חילוף.

מהנדס א' ויים — דב לבר
סוכן רשמי לאיזור צפון א"י
רדיו His Masters Voice, ECKO
מבחר גדול במקלטים משומשים
מפרימות מפורסמות.

תקליטים
לפספון
אברהמסון
תל-אביב
רחוב בן-יהודה 9

פסנתרים
מסירות ידועות — במכתר גדול
וספרמן את יון, ת"א, רח' רש"י 9

הצילום: א. פוירשטיין

צוע שלא עלה על דעתו מעולם: הוראה. הוא מורה גרמנית והיסטוריה בבית הספר הריאלי בחיפה. אחר מתלמידיו נקרא יעקב דוסטובסקי וא' חר כך דורי, תלמיד אחר נקרא אורי קיסריה השורה ארוכה ואם כי הוא המורה הצעיר ביותר של המוסד, עולה הוא לדרגת סגן המנהל. תורו של השירות הצבאי בא סוף-סוף ועורך הדיון הצעיר נשלח לדמשק אליה הת חילו להגיע חלוצי הצבא הגרמני וה-

אדמת הטרשים במקום ההוא ולאחר ייסוד השכונה שימש במשך עשר שנים יו"ר הועד שלה. יהלומים, מלט, בטוח, ידו היתה ביסוד, בפתוח ענפים שונים ובשעה שנערכו הבחירות הראו שונות לירושלים המעורבת נבחר למר עצה ונתמנה על ידי הנציב העליון לסגן ראשון של העיר. בשנת 1936 גור רש ראש העיר בפועל ד"ר חלדי ביחד עם שאר חברי הועד הערבי העליון לסיישל ואוסטר ממלא את מקומו ביחד עם סגן ערבי נוצרים. בינתים ארעו חלדי פי גברא ובמקום חקופ בא מקמיכל והוא לא ראה בעין יפה את פעולת ראש העיר היהודי בפועל. הוא מינה חלדי שני, השופט, בן לאותה המשפחה שכהן עד מותו בשנת 1942. אוסטר קיבל שוב לידיו את הרסן שרצו להוציאו מידיו, כמובן, האנגלים יעצו לחברים הערבים של המועצה לחדול לבוא לישיבות. כדי למנוע את הקחי רום, שמנה איש מבין ששה יהודים וששה ערבים. רק ערבי אחד נשאר נאמן עד הרגע האחרון, אחרי כן מונתה הועדה הבריטית וערב צאתם בקשו האנגלים מאוסטר לנהל את עני יני האזור היהודי מבלי לקבוע גבול לית. גם הערבים נתבקשו לעשות כך, אך הם דחו את ההצעה, כך חזר אוסטר שוב לראשות עירית ירושלים.

אחר כך באה התקופה הקשה בחיי העיר: המצור. "ועדת ירושלים" שהי תה מורכבת מדב יוסף, אוסטר, אבולעי פיה, שרייבמן ורפאל נהלה את העני ינים, התכנסה פעמיים ביום תחת מסר פגזים בבנין הסוכנות. דאגו לאספקה, למים, לדלק, להובלה. המלאי הלך וכלה מיום ליום, טפות בנוין אחרונות הוצ או מדודי ההסקה המרכזית ונתנו למ אפיות. בלי חשמל, בלי טלפון, על פת לחם יבשה חיו במשך ארבעה שבועות. בתשיעי ביוני 1948 כשצריך היה לחלק מנה כפולה, נשארה מנה אחת, האח רונה, בלבד, נמצאה כמות קטנה של מצות אך היא לא יכלה להקל על המצב. אז נמסרה ההודעה לראש הממ שלה בטלפון האלחוט היחידי שהוחה את הקשר עם העולם. על מצבה של ירושלים, ואו באה ההפוגה הראשונה. ימי ההפוגה השניה היו קלים יותר. הוא הלך יום-יום ברגל מביתו ברחביה לבנין העיריה במחנה יהודה בסכנו אח חייו.

היום שונה המצב לגמרי. בקרוב תצא שוב תורה מציון, ירושלים תנופוס את המצמר הראוי לה בישראל ובעולם.

ד"ר א. פוירשטיין

שארותי רכות כמשי
הורות
לשמכון יצהר

במיוחד לשערות יבשות, אין טוב משמפון ביצים "יצהר"

תארקוב יצהר

אוסטרו-הונגרי. אוסטר הועלה לדרגת קצין הודות להשכלתו הכללית ופתח בפרשה מענינת שפרסיה אינם ידועים ברבים עד היום הזה. לא היה כל קשר בין א"י וקושטה, בה ישב אחד העס קנים הציונים החשובים ביותר בימים ההם, ד"ר ארתור רופין, שגורש לבי רה הטרקית. את הקשר החיוני הוח יצר אוסטר בדמשק באמצעות הכלים הצבאיים שעמדו לרשותו. הוא העביר כמיות גדולות של זהב מקושטה לדי משק ומשם לא"י ועל הפרשי הקורי סים שהיו גדולים מאד חי חלק ניכר של הארץ במשך תקופה ממושכת. הימים היו ימי "גילי" ופרשת הגבורה האהרונונית, הטרקים הכבידו ידם על הישוב, ידו של אוסטר היתה גם בפנית וילהלם קיסר לטורקיה להפסיק את רדיפת היהודים, רופין העביר דינים וחשבונות לברלין וקיים מגע עם המערב. לו נודע שהטלגרף הצ באי הסודי הועמד לרשות ה"אויב", מר היה סופו של אוסטר, אך איש לא גילה את תכנם האמיתי של הדו"חים הצבאיים, לכאורה. עם כניסת הבריטים שמח אוסטר ליפול בשבי. הרי פרוש הדבר היה לשוב ארצה ולפתוח בפעולה בשטח שונה לגמרי שהלם למעשה את ידיעותיו המקצועיות. כמוזכר המחלקה המשפטית של "ועד הצירים" אירגן את "משפט השלום העברי" בכל הארץ. פעולה זו עלתה יפה, הרי קמה רשת שלימה של בתי דין עבריים בעלי חוקה ונוהל משלהם. האנגלים לא ראו את הפעולה בעין יפה, הרי היהודים חללו לפנות לבתי דין ממ שלתיים בכל זאת לא הפריעו לדבר.

שוב פונה אוסטר לשטח חדש של פעולה, המהווה למעשה את השלב הראשון של הקריארה המוניציפלית שלו. אחר שעמד בבחינות לעו"ד ויום ופתח משרד משלו, יסד את שכונת רחביה בירושלים. הוא עמד על ערך

על יפו אין להתפלא. סוף סוף היתה שייכת
בינתיים נגרם ס

באחת השכונות של דרום תל-אביב. ברחוב זה חפשו הגשמים את הביוב עד יאוש. גם תושבי השכונה
חפשו — ולא מצאו. אלה התוצאות.

שתי נשים אלה הן באות-כח שכונת שעריים ברחובות, שרוב תושביה יוצאי
תימן. השכונה החליטה לקבל 100 ילדים מהמחנות. תושבי תל-אביב האמידים
עדיין לא פתחו את דלתיהם לילדים. האם הם זקוקים לרמוז דק?

ילדי עולים יחפים עומדים בתור להרשמה ליציאה לבתים. נדוניהם לא תמו,
איפוא עדיין. הם יצטרכו להקלט שוב — הפעם אצל משפחות של "וותיקים".

למטה מימין :

"אידיליה" ביאהודיה. המים חדרו לב-
תים והיה צורך להציב את המטות
על לבנים. בהרבה מקרים גם זה לא
עזר. יש להדריך את תושבי בתי-
החומר והאבן הערביים כיצד לטפל
בהם בימי החורף.

למטה באמצע :

בית בן שתי קומות ביאהודיה התמוטט.
במקרה זה לא נגרמו אסונות. מאות
רבות של תושבי מקומות נטושים
זקוקים לשיכון חדש.

למטה משמאל :

"בית-התרבות" ביאהודיה הפך למקום
מקלט למשפחות פליטי-הגשם. הדגלים
החגיגים תלויים עדיין באולם, שבו
נתלו לייבוש בגדים וגרביים, לאחר
השטפון.

פני ימים: הפעם - פני ימי גשם

בשכונת עזרא, בקצה שכונת "התקווה". שם היו כל הבתים שרויים באגם מים. רוב הילדים לא הלכו לבית-הספר.

למאי 1948 לחלק המפגז של ארץ ישראל. אבל יב לחושיה, רובם עולים.

גם על ארץ הצריפונים לא פסח הגשם. אחדות מן השכונות בנויות במקומות לא מתאימים כלל: בוואדי, או בקצהו של שפוע, מקום שמתרכזים המים. מי אשם בכך?

בשעת גשם טורד באחד המתנות. יושבי האוהלים יצאו כדי לחזק את האהלים המטים לפול.

ימי סגריר

ב.

רובם של החולים, — חיליים, אשר תלאת המל-
חמה החלישום והחורף הקר הורידם למשכב. מהם טובי
לימ במעיהם ומגפנות שפשטו משתיה מי בורות ומי
הרים. רבים היו קודחיים שהועברו משפלת הירדן.
קבוצה מיוחדת במינה היתה זו של קודחיה-המנהרות,
מירעלים ממשען הגיליניטי אשר נשא בדיהם במנהרות
החשובות, כשהם נושמים את האויר המורעל באדים.
החולים היו נעים באולמי הבית חיוורים, שקטים. צלצול
פעמוני היד זיעזע לפרקים את חלל האויר.

בקומה השניה של בית החולים הצבאי היה חדר
שצויין תמיד כ"שלישי מהמדרגות". קטן ככל שאר
החדרים במקום. שמיש בנות גולות עמדו בו. חלון
נתיחי ארוכים וצרים וסופס קשת כהה. קיר מגן סגר
על מרבית החלון מפני הרעשות ורק צוהר עליון היה
מסגן אור קלוש לחדר ומעט אויר חזרפי קר.

אפרוריות החדר התמוזה עם חורוון פני השוכבים
על סניניהם הלבנים. בפנית החדר ליד הדלת שוכב היה
סמי. עיניו בלשו על פני החדר בעוד כל גופו שקוע
עמוק מתחת לשמיכתו. נכנסה לחדר מרי, אחות קנדית
מתנדבת, עיניה כחולות שקטות מאד ושערה הבהיר
יורד על עורפה עטוף שביס צח ולבן. תשאל: "היודיה?
לא, לא היתה היודיה. סמי היה עוקב אחרי תנועותיה
מתנות כשהוא קובע בלבו: "אשה שטטה. היא לא
היתה נערה. ולא נמצא איש בכל בית-החולים, שיתלוק
על דעתו כשאמר: היא האחות היותר נהדרה.

מרי עברה מהולה לחולה. הראשון, ססמי לא היה
יודע שמו, וכן גם השני, שזר פעמי הרעלה שזר סביב
ציארו. השלישי שליו החלון, כמעט ילי, היה קודח
ומיום שהובא על אלונקה עדיין דיבר מחום. ממולו שכב
היודי פרסי, הוא כבר עבר את שנתו הארבעים, אולם
נפצע בעדו בסלילת הכביש לירושלים — כביש הג-
בורה. לידו מיטה פנויה ובסמוך לסמי שכב חיים וינטר.
הוא לא דיבר, ראשו היה כבד עליו. סמי הפך ראשו
אחרי שעזבה את החדר ונרדם. היה זה אחרי הצהרים
ועייפות נסוכה בחדר. הפרסי עיניו נעוצות בכותל,
מלפניו, ושלוה סהורה על פרצופו הצנום. עיניו גדרו
לוח שחורות וזיו בהן. "אפילו שכוכב לא כואב" נוהג
היה לומר בעת שמרי עשתה לו ריקה. כולם ידעו פירושה
של זריקה זה. אלא שהיה מבליג בגללה.

— "מרי" — שמע סמי את קולו של וינטר. הוא
התעצל מלסובב ראשו והניח שנכנסה בעת שהיה מנמנם.
הדלת הרקה מעט. כפי הנראה עומדת היא ליד מיטתי,
קבע סמי.

— "כן" — נשמע קולה השקט של מרי, לבל העיר
את השנים. "האם ציירו אותך?" — שאל וינטר. שתיקה
קלה ושבו נשמע קולו. "מפלא אם אפשר לצייר עיניו
נהדרות כשלך" — סמי העלה חיוך על שפתיו ונפנה
לראות את מרי, אולם היא היתה כבר מעבר לדלת.
פנה לעברו של חיים והביט בו בהתפעלות. "גינגלי,
אבל לא איום. שער היה לו מגוון הברזל, עיניו בהירות
מאד, רזה. ניכר שהמחלה אוכלת בגופו. הנשים אהבוהו.
שעה שהיה משיח אתן אש פנימית האוירה בו ביופי
נסתר.

ג.

כשלוש דקות לא פסק הפעמון מלצלצל בחדר
השלישי מהמדרגות. מרגלית, נערה שחורת-שער ועיניה
רשפים, נכנסה לחדר במהירות. בואי מהירה לראות
אם לא קרה דבר מה. שוכב היה אותו חולה שליו
הדלת, ממול לסמי והמשיח לצלצל. אפשר שלא הרגיש
בכניסתה ואולי להרגיזה רצה. עיניו עצומות למחצה
ומכה בפעמון. היא שאלה בקול עצור וזר:
— "מה אתה רוצה?"

— "לדעת מתי יביאו את הצהרים?" — השיב.
היא תקעה בו מבט קר. נראה שדאגה לכך יותר
ממנו. הפכה פניה לצאת מבלי להוסיף מלה.

— "מרגלית!" — נשמעה קריאתו של וינטר.
היא הסתובבה. "בואי רגע" — המשיך בקטע. מרגלית
ניגשה למיטתו. עתה לא כעסה כקודם. חיים מסר
לה פתק וביקשה למסור את תוכנו לתלפזל.

— "איני לזמן" — ניסחה התלפזל בפניו.
— "איני דברי, ברנע שתתפני תעשי זאת. טובה
פרטית." אחר כמה שניות לחש לה לבל הכעס על
המקרה ואמר, כולם יודעים שאת עובדת יותר מכולך.

נעים היה לה לשמוע זאת, ולפני שיצאה את החדר אמר
חיים בקול רם "תכנסי אחרי חלוקת האוכל וגם תגידי
מה היתה התשובה." טוב" — השיבה. הפעם כבר
חיכה.

כך היו מתגלגלים הדברים בחדר. חיים היה מיישר
את ההידורים ולא אירע שאחות תצא בכעס מהחדר.
קשה היה לכעוס עליו. היה מבקש מהן להכנס לחדר.
אחרי העבודה או בכל עת היה אומר לפרקים: "החדר
שלנו הוא הכי טוב". אם היתה אחת האחיות מתנגדת
לדעתו, לא היה חוסך זמן עד אשר היתה מסכימה
בללה אחרונה: נכון, הנאה מזורה היתה לו לשכנע
את ולחלו.

חן בעיני חיים והוא אמר לה כי אין נערה העושה
עבודתה יותר טוב והוא משיב אותה בהוצדק לבוא
לסדר את החדר כל יום. כעבור שבוע התרגלו אנשי
החדר השלישי מהמדרגות שהאחות החדשה היתה באה
כל בוקר וגם מרגלית היתה נכנסת. "עמלו במקרה",
או שמרי היתה מביאה תה לכל אנשי החדר ונשארה
לדבר מעט עם חיים בעת שגמרת את עבודתה.
סמי עצמו לא ידע בכבוד אם אהבה שררה בין
וינטר ומרי. יש נדמה היה לו שהיא מבקרת תכופות,
מאחר שהיה כמעט היחיד שהביא אנגליה. היה מקשיב
לקולה של מרי. קול ערב ושל, שעה שהיתה מדברת
עם חיים.

ד.

בוקר, השמש הציצה בעד לצוהר חלון חדר-החולים.
שררה אירת יום טוב. השמש הפיקה מעט חום וסמנים
קלושים של צבע נראו על פני החולים. שיהה שטפה
בנחת כחום היום. קרבות, שמירות, גודים, בדיחות
ומפקדים היו לנושא היבורים, ככבוד משחק; האחד
וורקו, השני תופס ומעבירו הלאה וחוזר חלילה. אפילו
אותו ילד שהיה קודח החלים מעט וקולו החזק ניכר
בחלל הפרסי, או "מלך" כפי שקראו לו בחדר על
יותו יושב זקוף מבטו נוכחו והדרת מלכות על פניו
סיפר על אשתו וילדיו, וכיצד היה עובד בשהה בלילות
עד שהציגה פגעה בו. חיים היה נשען על מעקה מיטתי
ומספר על איטליה, מענינים שעברו עליו בהיותו בצבא
הבריטי. שורה של סיפורים, כולם בעלי גוון שווה
ונערה מעורבת בהם. גם סמי יתכן והיה פותח פיו
לדבר, אלא שגרוננו נפוח ותחבושת הקיסה אותו לשמרו
מפני הקור. מרי נכנסה כמתנהגה. החלה מדקקת את
מיטתו של חיים. ידיו רעדו מעט ועיני אדומות, ניכר
היה שבכתה לפני רגע. חיים אוחז בידה ואמר אנגליה:
— "מרי, בכתה... מה קרה?" — היא עצרה ברוחה.
משונה היה שאשה זו אשר ידעה לנחם כל כואב, הגה
זקוקה לחיים לשפוך לבה לפניו. וכי היה מאזין יותר
נאמן לה?

— "לא כלום" — אמרה. אבל זה מעליב ביותר.
נכנסתי לחדר אחי. יש שם בחורים, אני עושה הכל
שבבילי, בסופו של דבר הרי זה תפקידי. הנה הבוקר
אמר לי אחי: "למה את לא אומרת לנו שלום, אנחנו
היודים ואת צריכה להגיד לנו שלום". אחר צעק בכל
גרונו דברים שלא הבנתיים. רצתה להוסיף אלא שעצרה
בדבריה והמעוות הציפו את גרונו. גם חיים עמד להגיד
דבר מה. מרי הסתלקה לפתע ועזבה את החדר. כל
אותו יום לא באה לחדר. חיים ירא היה לראותה, דומה
היה לו שלא יוכל להביט בפניה.
— "איך, שהלכנו פעם בלילה..." — המשיך הילד
להתלהב מהמפקד שלו.

ה.

אותו יום. שעת מנחה. חיים היה עדיין מתמרמר
על דבר מרי. סמי, אם כי מצפוניו הציק על פחות על כך,
הרי לא הבין כיצד אפשר להגיד כזאת. ולאשה כמרי.
מרחם היה על אותו ברנע יותר משכעס עליו. האם
היתה יהודיה או לא? מורו הדבר שאפשר לאדם להיות
קטנוני עד כדי כך. רבונן של עולם, כמה מתנחלים
לא יהודיים היה עלינו לגרש מהארץ לו היו כולם
נוקטים עמדה זו, חשב בלבו. ומאוחר יותר כאילו
נשתכח הדבר מלבו. מאחר שניטל ממנו החשק לדבר,
בגלל כאבי גרונו, שררה השתיקה כל אותו אחר הצהרים.
אחת האחיות הביאה תה, הוטב לו. גם דעתו היתה נוחה
עליו. תוך שתיית התה נתקל מבטו בחיים ובפעם המאה
חזר לשאול עצמו: מה סיבת החיבה שרוחשות לו
האחיות בבית החולים. אולי בגלל היותו מבוזר מהן?
היה זה אמנם גורם שסמי ידע ערכו. אדם הנראה לנערה
מבוזר הרי יופי חדש הוא קונה לעצמו. אלא שלא זה
היה הדבר. אחר-כך אמר:

— "מדוע זה רוחשות לך האחיות חיבה רבה יותר
מאשר לכל אחר?"

— "יכול היית לשאול באותה מידה: מדוע אני
שוכב דוקא כאן ולא בבית חולים אחר" — השיב לו
חיים.

— "זאת עוד אפשר להבין", אמר סמי, כשהוא
מנסה לקבל תשובה. "נניח שחלית דוקא במחוז זה
ולכן הובאת הנה".

חיים פטר אותו פעם נוספת בשתיקה.

— "סיפרת בבוקר על איטליה", המשיך סמי כע-
בור דקות מספר של שתיקה. "על איהה בחור שאמר
שכל בחורה שהוא יאהב גם היא תאהב אותו, וכי
אפשרי הדבר?"

"לעתים מרגיש אני עייפות. מין רגש שטני נעזר
בי, להעליב ולהשיג, אלא שאני מתרסן ושומר לעצמי
או רגשותי. כי בסופו של דבר אהיה מצטער על דברי.
לא זוכר היה סמי כמה זמן עבר עד שגמר שכנו את
דבריו כי נתקף לגמגום ולא מפני שלא ענינוהו דברי
חיים, אלא שהעיתיים מחמת מחלתו. כאילו נשכח מחיים
שותיו הוא, על יחסו לבנות, והיה מההיר על אהבה
שיאנה נקנית במתקשפתים אלא בכנות, בהבנה טהורה
יותר.

(המשך בעמוד 16)

סמי, או שמואל בן-דוד, יצא לאסו מחדר-החולים
לאחר בוקר אצל אחד ממכיריו. בחור ששכב אתו לפני
חודש באותו בית-החולים. הוא סבל מקדחת חוזרת.
הרופאים אמנם הרשו לו לעזוב את מיטתו, אולם,
הקדחת שבה אליו, הפעם בצורה קשה והיה חשש
לחיו.

המדרגות הישנות של הבית הובילו ליציאה. בצע-
דים לא שוים היה יורד בהם. יש לפתע בלטה מדרגה
אחת והכרה היה להרחיב צעד ולעלים את קופץ שתיים
בבת-אחת. בית-החולים היה קודר ונועד לאכסן גזירים.
תחילה עשוהו הברישים בבית-החולים ממשלתי ולאחר
שנכשב על-ידי "צבא הגנה" הפך בבית-החולים צבאי.
היה זה בנין קו שתי קומות. בכל קומה אולם מרכזי
רחבידים, ארוך וסביבו שתי עשרות חדרים, שדלת
כפולה מובילה אליהם. דומה מיסמית נסוכה היתה על
פני החולים העסופים בחלוק ארוך כחול ומאוחר תלוי
לו כובע הגזירים. חריקה של דלת היתה מבשרת על
הכנסו של חולה לאולם, או על צאתו. אחיות לבושות
בלבן ושיבי צח לראשן היו חולפות במהירות מחדר
לחדר. שררה דומה שלחישת בלתי פוסקת, כזמוזם
הנזוב, נתלחחה אליה.

תמונה זו שהיתה ידועה לסמי נתגלתה לו פעם
נוספת, ואולי אחרונה, כשהפך ראשו לראות את הירד
אחרי במדרגות, אשה, על פי תפוסם של הצעדים.
דומה אף הגברים מאבדים מכוחם שעה שהם נכנסים
להיכל המחלה. היתה זאת אשתו של חיים. אותו בחור
שבא לבקר — חיים וינטר. הוא היה מבוזר ססמי
בשבט שנים, כבן עשרים וחמש, ואילו סמי התקרב
לשנתו התשע-עשרה.

סמי חייך אליה, לא מתוך סיבה מיוחדת, אלא
בשיירה, הוא אם היא יורת העירה. הם ירדו יחד
את הדרך עד לשער בית-החולים ועשו רחם לתחנת
האוטובוסים. לא מפני הנאה שהיתה לו מכה, אלא,
שלא ידע דבר נימוס אחר לעשותו. היא היתה מבו-
גרת ממנו במשך שנים, גם זה לא הוא, מפני שלא
שם דעתו על כך. היא היתה אשה עייפה מעבודתה,
לפני כן בבית-החולים סיפרה שיהא גנות וקשה לה
לבוא מוקדם ואמנם ברחוב החל הירד הערב, השעה
היתה קרוב לשבע. הוא זכר כי בעת ששכב במיטה
המפוכה לזו של בעלה היתה באה מאוחר, אלא שאו
מילאה תפקיד של סמלת בצבא.

הרחוב השרה אוירה של עצבנות, כעין תאחה
לפעול דבר. ביחוד לאחר אוירת המחנק של בית החולים.
— "במה עבד חיים לפני המלמה" — שאל אותה.
— "גם מיני עבודות. הוא השתלם בהוראה".

— "כך עסק בזה למעשה?"
— "כן, כחדשיים לפני פרוץ המלחמה, יותר נכון
לפני שהתגייס. לימד בבית-ספר עממי". האוטובוס נעצר
לפני התחנה.

— "החילות לספר על עבודתו של בעלך" — אמר
סמי לאחר שדחקו עצמם לבין הנוסעים. המלה "בעלך"
יצאה מפיו בצליל מזויף. כך נדמה היה לו, כי לא
רגיל היה בכך.

— "הוא אהב מאד את הילדים. אחרי הלימודים
היו באים לבקר. הם העריצו אותו כל כך" — סיפרה
בהתפעלות. סמי לא הגיב, הוא רצה לומר דבר מה,
אלא שלא מצא את המלים ובחר לשותק. היה זה מנהגו
לחשות, שעה שלא מצא את המלים להביע את מחש-
בותיו ולעלים היה מחייך חיוך שפירושו: הבנתי
לרעך, בדרך כלל דיבר מעט לא מפני הכמה, אלא
מאוישות. בחור טוב, קרוב למצב-ההירון ויצר-הדיבור
של חבריו אך גם הוא עצמו היה אהב לעתים שקיו
משיחים עמו. במקרה זה לא היה צורך לעודד במיוחד
את שכתו, שהמשיכה בקולה העייף: "הוא היה קורא
להם משירי ביאליק לגדולים, ואילו לקטנים קרא שירי
ילדים. שעות רצופות היה לומד את תורת החינוך. עד
היום באים תלמידיו לזיכרוננו ושואלים: "מתי יבוא
מורנו", או "מורנו היה גבור במלחמה ונפצע, נכון,
גברת וינטר?" היא חיקתה את קולות הילדים בלב-
ביות רבה. לפני כמה ימים באו לבקר אותו בבית-
החולים, היה זה נהדר ביותר, גם אני עובדת בגן ילדים
מאז שהשתחררתי. בעלי סידר לי עבודה זו. עבודה
קשה מאוד, אלא שאיני רוצה לספר לו על כך. הוא
מתעקש שאהיה עובדת עם ילדים. הוא רוצה לעזור
לי. הוא אינו עושה דבר גם כשהוא יצא מבית-החולים
רוב הזמן הוא שוכב באפיסת כוחות". היא המשיכה
לספר על הרופאים ועל תרופות חדשות כשהחרדה
לבעלה מעפפעת מקולה. הוא הקשיב בשקט. היא נראתה
זקנה מכפי גילה. שערך השאטני הדהה וגם עיניה
חסרות היו גוף-חיים. הוא חשב בלבו: היא בודאי
חולה ואולי לא ישנה זה מעת-לעת. כן, יתכן שהיא
עובדת בלילה. סמי ירד בתחנה הסמוכה והמשיך דרכו
ברגל.

בערבוביה עברו בראשו דברי האשה, הילדים...
הלילה היה חשוך מאוד. היה צועד לאטו, מתפלל כמה
חלקקים החיים כבלתי נחפסים. יום יומיים, שבוע
והודש. רבונן של עולם, חודש שלם!

שלושים שנה לקולנוע הסובייטי

מאת יוחנן שניער

באוגוסט 1919 הכריז שר החינוך הסובייטי, מחבר המחוזות לנוצ'רסקי, על הלאמת תעשית הסרטים בברית המועצות.

תוצאותה המידיות של ההלאמה (יום אותה לנין עצמו שהכריז "הקולנוע הוא הגדול שבאמנויות") היתה שיתוק מחלט של תעשית הסרטים הסובייטית. שפעילותה מראשית המלחמה העולמית הראשונה ועד תאריך ההלאמה היתה בלאו הכי כמעט אפסית.

עשרות יצרני-הסרטים הקטנים שב- ידם היתה תעשית הקולנוע כרוסיה בימי שלטון הצאר ועד שנת 1919, העלימו, עם הכרזת ההלאמה, את כל הציוד יקר-המציאות שהיה בידם. כיון שברוסיה לא היו מיצרים באותם הימים מצלמות ופילם, היתה זו מכה קשה וכמעט ניצחת לטוט הסובייטי המולאב.

נזק רב לתעשית הצעירה גרמו גם הקואופרטיבים לייצור סרטים שלהם נמסרה, למעשה, התעשית כולה. למשל: שני הקואופרטיבים "גושקיניו" (מוסקבה) ו"סבפקינו" (לנינגראד) הת- חרו ביניהם בחרוף נפש על הזכות להביא סרטים אמריקאיים וצרפתיים לברית המועצות. היתה גם ויכוח איד-י אולוגי חריף על הצד המוסרי שבהבאת סרטי חוץ לארץ ו"גושקיניו" דרש במפניע מן הקואופרטיב הלנינגראדי שיעסוק בייצור סרטים ולא במס- חר בהם. כמוכן שאנשי "גושקיניו" לא מצאו זמן לייצר סרטים בעצמם, מאחר שהיו עסוקים בשמירה על הקבוצה השניה ובהשמצתה.

ניצנים ראשונים

אולם היו אלה אך חבלי לידה בלתי

הסרט הסובייטי שזעזע את העולם

תמונה מתוך הסרט הסובייטי המפורסם ביותר: "אנית המלחמה פוסימקין" (בימוי: ס. ס. מ. איזנשטיין, 1925).

אלכסיי זיקי מנלס את סטאלין בהקרב על סטאלינגרד, סרטו של ולדימיר פטרוב (תסריט: יקולוי רטוב). האיפור הוא מצוי. (1948).

רים, שמחת נצחון על האניה ובדור גיות, שמחת נצחון אצל האנשים העומים על המזחים והמדרגות. המונים עומדים על המדרגות. לפתע הם מחתי לים לרוץ כשצללים מאיימים נופלים על ראש המדרגות. המשמר הלבן ברו- ביים דרוכים. הם צועדים במורד המד- רגות, נעצרים, יורים, וממשיכים לרדת בשררה, אם מרימה את ידה המת, עולה במדרגות אל מול החיילים הצו- עדים. הם יורים שוב. היא צונחת... אשה ממושקפת מנסה לדבר אל המו- ניס. המשקפים מתנפצים והכדור חודר אל תוך עינה. אשה הרוחפת עגלת- ילדים נפגעת בכדור. העגלה מתגלגלת במורד ומתהפכת. המצלמה עוקבת אח- רי העגלה ברידתה. לפתע יורים תותחי האניה. הם פוגעים במפקדת הצבא. פסי- לי אריות מתנפצים לרסיסים. ההמון ניצל. (הקצב האיטי של ההתחלה גובר והולך עם חרוף התגוששות). ה, אחת נגד כולם — סיי- פון האניה מתרוקן מאנשים. לילה. אחדים מן הצוות על המשמר, האחרים ישנים. בוקר. הודעה: הצי מתקרב. ועד המודים מחליט לצאת ללב ים כדי לקדם את פניו. מתחיות. (קצב איטי המתגבר עם התקבל ההחלטות (המשך בעמוד 16)

הצופים את ההכרה שהמצלמה היא עין נוספת לאדם. ברם, האדם מעונין במה שענינו רוי- אות יותר מאשר במבנה העין. והאסכולה של ורטוב לא נתקבלה באהדה המונית, אולם הוא הוסיף להתי- זיק בה בקשנות רבה שנים רבות, גם לאחר ששמו לא היה ידוע עוד מחוץ לחוגי המקצוע.

פרגוי איזנשטיין

בשבת, ה-13 בנובמבר 1926, בשעה ארבע אחר הצהרים הציג מועדון הסרט הטוב הפריוזאי בהצגה פרטית, לחברים, סרט סובייטי בשם "אנית המל- חמה פוסימקין" מאת איזנ- שטיין. ההצגה היתה פרטית כי לא היו כל סיכויים לקבל רשות מן הצנזורה הצרפתית להפצתו ברבים. באותו יום שבת יצאה הבשורה שהת- פשטה חיש בכל המערב: תעשית הסרטים הסובייטית היא, יתכן, החשוך בה ביותר בעולם מבחינה אמנותית ותברותית.

אני מביא להלן את תמצית הסרט הזה, שהוא, בלי ספק, המפורסם ביו- תר בתולדות הראינוע:

א. אנשים ותולעים — ליי- לה. הים סוער. גלים נשברים. גם רוח המלחים סוערת על סיפון האניה "פו- סימקין". קצין מכה מלח. בוקר. הבשר לארוחת הצהרים רוחש תולעים. מרבית הצוות מותרים על הארוחה. (קצב איטי. צילומי-קבוצה שזורים בצילומים-קרני- ביס. הקצינים הבודדים נגד כלל הצוות). ב. מרד — רב החובל אוסף את אנשיו על הסיפון. הוא מאיים שיצוה להרוג ביריה את המורדים. אחדים מהם נכנעים, השאר נאסרים בכח. פלי- גתיאש מתיצבת הכן. לפתע פוגה אחד המלחים בקריאה נרגשת. פלוגת האש מהססת, מסרבת למלא את הפקודה. כומר האניה מנסה להשליט סדר. לשוא. הקצינים נמלטים, מושלכים הימה. אחד המלחים נורה. (הקצב המהיר נפסק לפ- תע) גיותו של המלח המת מובאת לק- צה המוח בנמל.

ג. דמי המתים צועקים — עם שחר נוהרים אנשי העיר לעבור על פני גוית המלח על המזח. המר- רגות הריקות המובילות לנמל מתמלאות אנשים (צלומים מראים את המוני האנ- שים, ושבהן שזורים תצלומים קרובים של ראש המלח המת, הכתובת שעל חזהו, הכסף המצטבר בכובעו. הקצב האיטי של העריכה נעשה מהיר ככל שגובר כעס ההמונים). אגרופים מור- מים. קצינים מספר מגיעים העירה ומז- עיקים את הצבא. על סיפון האניה מונף הדגל האדום.

ה. מדרגות אודיסה — דר- גיות לעשרות מקיפות את האניה. בדר- גיות — מזון והמון תרנגולות, חזי-

בת תל-אביב

(המשך מעמוד 3)

המפקדים, כמובן, לקבל את בקשתן. אבל הסכימו לה, לאחר הפצרות רבות, בתנאי שהן לא תפעלנה יחד, היינו אם הן נוסעות, למשל, בשירה אחת, אסור להן לנסוע במכונית אחת וכדומה. שתיהן שירתו יחד באחד מגדודי חטיבת הגנג הנודעת לתהילה של הפלמ"ח, החל מימי הניתוק של הגנג ועד לצניחנות של ימי המלחמה האחרונים. לילית הייתה אחות.

לאחר גמר המלחמה, ולאחר שנשחררו מצבא ההגנה, יצאו שתי האחיות להכשרה באחד מקבוצי העמק. אבל זו הייתה רק אפיונה קצרה בחיי לילית. לאחר חוקש מים חזרה לתל-אביב. למה? יקשה להשיב בבידור על שאלה זו. לא מתוך התנגדות עקרונית, כנראה, לחיי כפר אלא מפני שאילי לא התאימה להם או לא הפני מפני שהחיים וצורתם בכפר לא התאימו לילית. לילית חזרה הביתה, הייתה, אבל אחותה יצאה להתישבות, באחד משני הגנג. בי הגנג, לאחר מנוחה קצרה התחילה לילית לעבוד בבנק. הייתה זו הפעם הראשונה ששתי האחיות — נפרדו דרך כיהן. הן בגות תשע עשרה עתה, ומעתה ימשיכו חיהם — בנתיבים נפרדים. אבל אנו ממישיכים בנתיביה של לילית: חיי נערה בעיר.

אין בהם, כנראה הרבה הפתעות בחיים אלה. ייתכן שיש בהם צפייה להפתעות. אבל גם אלו אינן באות חדשות לבקרים. אין עדיין חברה מגו-

בשת. החברים והחברות התפורו, חלי קם עדיין במדים, אחרים יצאו להתישבות, וגם לילית עוברת אחת מן הצורות, הקלות כמובן, של שיבת החיילים הביתה. היא מתענינת בעניני מדיניות, הולכת לאסיפות והרצאות. אך אינה נוטלת חלק פעיל בחיים הפוליטיים ובוזה היא דומה בלי ספק לאל-פים של צעירים וצעירות שאינם מוציאים לנחוח להגדיר עצמם מבחינה רעיונית לאחד הזרמים, וכיוון שכן הרי היא שרוייה בעיקר בשלב של בלויה זמן. אבל גם בלויזמן יכול להיות יפה ומועיל. ולילית אוהבת מוזיקה, והיא מרבה לבקר בקונצרטים, לרוב בלויות חבר או חברה. היא אוהבת גם תיאטרון. היא מבקרת בתיאטרון ולפעמים — עם הוריה, הואיל ורק חדשים אחדים עברו מאז חזרה לרק לתל-אביב מספר חברה וידידה איננו גדול עדיין. אבל יש להניח כי כשיש תגדל עוד מחברה, וחברותיה — יודים דים וחברים חדשים, כמובן.

לא עמדנו כאן עדיין, — ולא דינו את הדיבור על כך עד עכשיו בגלל זלוול בענין — על מצבה החמרי של לילית. היא גרה בבית ומבחינה מעשית גרידה בודאי שיכולה היתה להחשב כבת, שהוריה מפרנסים אותה. ואמנם לרבות מבנות הארץ בתים מסודרים והן אינן צריכות לצאת לחפש עבודה בגיל צעיר. אבל לילית עובדת, היא פקידה בבנק לדיסקונט, מתוך הגישה הבריואה, שהיא חלק מאחירת הארץ, של הצורך בעבודה כדרך לעצמאות אישית, ויותר:

"עבריינים צעירים..."

(המשך מעמוד 19)

בהם פורחת ההפקרות, מגבירה עוז ומתשטט באין מפריע.

אך לעת עתה, עד יעבור זעם, מוטלת האחריות על חנוך הדור הצעיר על ההורים ועל המנכים במוסדות השור. גם עוני, עבודה קשה ואף חוסר עבודה ומני אין בהם כדי להצדיק את הפשע של הזנחת ילדים. מקומו של הילד אינו ברחוב. מקומו בגינת הרוך — בגינת ופגן ומשהה נגר — בין כותלי בית הספר ובשעות הפנאי בניגונים הירוקים ועל מגרשי המשחקים והספורט. לכן אין ההורים נקיים מאשמה כשילד מבצע גניבה או התיפרצות לרכוש זר. מובן שקל יותר להקפיד על חנוכו של ילד בדירה מרוחצת יללא דאגות פרנסה ואיש אינו חולק על כך, אך גם הורים עובדים ומטופלים בילדים רבים יכולים לדאוג לילדיהם אם יש בהם שמץ של אחריות; אפשרי הדבר וראיתי זאת במו עיני, ודוקא בשכונות הספר, באותן הפינות החשוכות, שבצלן מתגוללים הילדים המופקרים. לא אחת תפגוש באב שחור זה עתה מעבודתו סמב עם ילדיו סביב שולחנו הרצוף ומלמדם קרוא וכתוב, קרובות בהציץ לפתחו של בית תראה אם צעירה או אח או אחות מבוגרת, עוזרים לילדים בהכנות השעורים. טוב גם אם עוזר הילד לאביו בעבודות שונות. כל זה אפשרי, כל זה רצוי, ורצוי גם לשלוח את הילד למועדונים ולתנועות נוער למען יקבל את ההדרכה הנחוצה לו. יש והתנאים בבית מאלצים לפעמים את הילד לתרום תרומתו בפרנסת המשפחה, ואז יש לשים לב לסוג העבודה ולתנאים בהם יעבוד. על ההורים לרדת על שכל הזנחה וכל פגם בחינוך מתקמים במקדם או במאוחר, כל רוח מדונה בהחה עלול לצאת בהפסד עצום בעתיד. שנות הילדות, השפעתן על האדם לא תטושטשנה במשך כל ימי חייו.

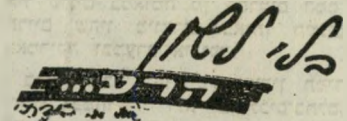
גם לשלטונות המוסמכים, למיניסטריונים השונים ולעיריות מופנית קריאתי. ישמור משרד החינוך על ילדי העם ויטפל בחינוכם. יקים גנון ללא תשלום לילדי האם העובדת (או המחורטרת אמצעים), ידאג נא למגרשי התישבות וספורט, ועקתי מופנית למשרד הסעד, שיטפל בילדים הרעבים ללחם, שילבשו את הנער הרועד מקור, שידאג שארוחה חמה לא תהיה למותרות. טיפול ממשלתי, ולא עזרה פלנטרופית גרידה. ופניה דחופה למשרד הבריאות, שיוציא את פעוטינו מהזוהמה, מהלכלוך, ילחם בחיי דקי המחלות. אמנם יש מוסדות שחור בתם לדאוג לילדים המקופחים, אך היכן הם? יש בית-בריאות, אך אין הוא מקיף את כל הילדים. יש מוסד "מונע" ליד עיריית תל-אביב, שמתבקר קידו לפקוד כל בית ובית ולראות אם לא קופח בו ילד בגיל בית-ספר ונשלח לעבודה. ואם קרה הדבר מתוך צורך כלכלי, הרי שחובתו של מוסד זה לתמוך במשפחה ובלבד שהילד יקבל את המגיע לו, — חינוך והשכלה. אך מדוע אין מוסד מקיף את כל הילדים, ומדוע אין מוסד מסוג זה ממשלתי ומוטעל בכל חלקי הארץ?!

וקריאתי מופנית גם למשרד העברי, דה, שיחזיר קרן אור לבתים האפלים. תסופק עבודה לבני המשפחה הבוגרים ויחוקקו תנאי לימוד והשתלמות אנושיים במקצוע, למתלמד. תאסר עבודת הילדה כליל על הילדים ויפרוש חוק חובת הלימוד את כנפיו גם על הנוער מגיל שלוש-עשרה ומעלה. בל יהיו ילדים אלה נתונים גם להבא לגישם השרירותית של ההורים ולעמדתם האדישה לבעיות החינוך.

הדאגה לילד ולנוער — חובתנו הלאומית היא. הוא מגן-המדינה, המחור, הוא עתידו של העם.

לשלימות. שעות היום עושה לילית בבנק עד שיבוא יום והיא תנשא לאיש, ותתחיל לנהל בית בישראל. וייתכן כי גם אז תרצה לעבוד מתוך לבית כדי לקיים, דרך הבנים המודרניות, את עצמאותן הכלכלית. אבל על כך בודאי כבר לא תחליט בעצמה.

לא עמדנו על חיייה הפנימיים של לילית, על חיי הרגש, שיש בהם, ככלב כל צעיר וצעירה מקום לאהבה. וזה חלק מאופיה של לילית, שהיא מסוגרת ואין לראות מתוך ראייה ותהיה קלה את המתהווה בתוכה. היא, כדרך לא מעטים מבני הארץ, אינה פורשת בנקל, ובפני כל, את חיותיה, אפילו הפחות עמוקות. על אלה תצטרכו לשפוט, איפוא, מתוך שתסתכלו אל לבכם אתם, או אל עברכם, אם רחוקים אתם מגילת ומחיייה של לילית. ואתם בלי ספק תמצאו את מבוקשכם.

ביצה שנוקדה ב"אהל"

מספרים כי התרנו גולת ה"שחקנית" החדשה בהצגה החדשה ב"אהל" היא "כשרונית" לא רק במשחק אלא גם ב"מקצועה" מדורידורות. תרגולת זו הטילה הש"בוע ביצה מאחורי הקלעים בזמן ההצגה... משנוע הדבר לחברי ה"אהל", הייתה ראשית דאגתם שענין זה לא יודע למפקחים של שר הקיצוב וה"אספקה"...

בחירות בעוד פרנסי העירייה ה"פרלמנט" יושבים על מזוכת הב"חירות של העירייה, הרי המוסד הדמוקרטי ביותר בישראל הוא ה"פרלמנט" היודע של "כסית". כל שנה מתקיימים בו בחירות דמוקרטיות. "פרלמנט" זה הקיים כבר שנים ויש יחזקאל הוא המארח שלו, קיים במוצאי צאת השנה האורחית את ה"ב"חירות". ושוב נבחר ה"נשיא" הותיק שלו מר י. פינברג מהנהלת ה"בימה", אמנם היתה "אופוזיציה" ל"נשיא" אבל היא "דוכאה" ע"י הרוב ועל ידי כמה בקבוקי קוניאק שיחזקאל הגיש לבוחרים. למחרת, בזמן הסעודה החגיגת, המסורתית, של הפרלמנט קבל הנשיא ברכות רבות מתמוכיו ובייניהם ח. רובינא, א. מסקיני, נ. אלטרמן וא. שלונסקי שבאו לברך את ה"נשיא" על נצחונו...

הצפור הכחולה שתי צפרים בבת אחת. ב"הבימה" את ס. גטרי ואת "הצפור הכחולה" למטר-לינק, שהבמאי האנגלי גטרי מביים את. הצגת המחזה הנה תהיה לפי יד מתו של גטרי עצמו, שהביע דעתו כי ישנם כל הנתונים ל"הבימה" להציג לוח מחזה גדול זה על במתה. ובני-תיים — עוסקים חלק מהלהקה ב"מל" שה כשפים" — בהצגת המחזה "חליל הכשפים", שש. פינקל הוא הבמאי שלו, ושגם הפעם לוקחים בו חלק הותיקים והצעירים מתוך הרמוניה גמורה וטש-טוש הגיליים...

החורף בא!

הדחת כלים אין זה תענוג וכיחוד בחורף אם אין מים חמים לרשותך. אך איך דאגה, גברתי! הניחי ל"אמה" לעשות זאת במקומך.

"אמה" ממיסה ומורידה שומן מהכלים גם במים קרים ומשאירה אותם במקרים לתמארה. אף קערת המטבח אינה נסתמת אם משתמשים ב"אמה" בקביעות.

אנב — אם תראי ש"אמה" מקבדת צבע חלב בימות הקור — דעי שזאת תופעה טבעית שאינה גורעת במאומה מסגירותיה הנמצאות. לפני השמש נערי את הבקבוק.

נקוי אמה

תוצרת "שמן" ה"א"ו

בקבוק "אמה" — 110 פרי (כולל 30 פרי פקדון עבור הבקבוק) קופסה אבקת "אמה" — 125 פרי

אברהם בר עם / באך ועיני תכלת

גלאיתי משוט מקרן וזית של רחוב לעיצומה של עיר ומצפות בחלונות ראוה בחיך עלינו ומבטל, כביכול, כשידי תנונת בכיסי, משל הייתי אדם שעתותיו בידו וכל עיסוקו שהוא מכסה בידו פיהוקים המתגנבים ובאים. ונמאסה עלי הישיבה במועדון דמתקרי "תיבת-נח". מסתבר שלתיבה זו באו ונכנסו מוכי'קללת-מגדל-בבל ואין איש מבין שפת רעהו, עיפה אזני ללועזיים וחפצתי להתרענן, לצאת מאוויר-של-חולין ודחיסות לאויר-פריצים, לחוש במשך מטהר ומאחד גפרדים ורחוקים, ולא ידעתי מה לי. קמתי ופסעתי לעבר היציאה כשוחה נגד הזרם, עד שיצאתי. כשידי תחובות בכיסי הפסעתי מספר פסיעות כמהסס, עד שנמלכתי ופניתי לכון שמשגנו באתי, ולא עוד, אלא שכונתי היתה לחזור ולשובב באותה דרך מאוסה בשניה שמא יארע נס ו... בעצם לא ידעתי בדיוק, ואפילו לא בערך, למה אני מחכה.

שגרתך את רגלי לפני שתהיינה מוליכות אותי כאשר יעלה ברצון לפניהן, ולא הספקתי לפסוע אלא פסיעות מועטות עד שעצרתי לפתע. מפתח מואר שבחצר היה מפכה ועולה קול גנינה שרתקני למקומי. נכנסתי, כמנין דמויות אנוש יושבות היו ומאזינות לגנינה הבוקעת ועולה מפסיפון שבפנה.

ישבתך אף אני. מעט מעט חשתי שאיתו אויר דחוס ולחץ שנוצב והעיק עלי בבבל מתפור והולך. משב רוח קלילה היה מרחף בחדר ודומה, מצאתי את אשר חפשתי בשוטי בעיר ובהתהלכי בה.

האמנם? ספק זה החל מרקד בקי משבהחנתי בנערה שהיתה יושבת ליד המכשיר וטוהה את החוט שבין תקליט לתקליט. מה לעיני-תכלת אלה וליוהן כבסטיאן באך הזקן? הייתי מתמה והולך ועיני לטושות עד שפסקה הגנינה, והכריזה: עכשיו הפסקה.

הצאתי סביב, איש איש ישב ושתיקתו עמו. והיו שעיניהם עצומות. והיו שעיניהם פקוחות ונראות כחולמות, והיו שהסתירו פניהם בידיהם. חשתי שמכאן לבית הסמוך מהלך רב, רב מאד, ויעברוהו המאושרים. ישבתי רכון על כסאי ונבלעתי בין כל השומעים ורק עיני לא הסרתי מהנערה.

המוסיקה נמשכת, מקפצת עליזה ושובבה, ובעיני התכלת מרצדים זיקים, ודומה, מנתזים הם עד אלה, לעיני שלי חודרים ובאים הם. ושמעתי את הצלילים, שמעתי והבנתי. עתה לאן אלך: לשמוע צלילים אלה, היש מפלט טוב מזה? יותר לא אטלטל עצמי כנשמה שנגזרה עליה גלות, ומנוחה לא תמצא לה. אותם, את הצלילים, מצאתי, כי אותם חפשתי.

ושוב, האמנם? כי באתי שנית לשמוע הגנינה, להתאחד עם כולם, כל הנמצאים, בהרגשה אחת, והנה, בהכנסי, היתה מספלת בתקליטים מין דמות דהויה ואפורה, שהעלתה תקליט כמעלה נידון אל המערפת, וראיתי והנה היושבים סביב מתפרקים על מקומותיהם, היו אחדים קוראים עתון, והיו ששחקו בינם לבין עצמם, והיו שעצרו פיהוק לבל יחמוק, וקם מאן-דהוא והפסיע החוצה ונעלם באפלה. הסתכלתי בתכנית, מוזה, תכנית זו ממש הן היתה אז, בפעם הקודמת, כשישבה הנערה תכולת-העיני.

קמתי ועזרתי החוצה, לאפלה המבורכה, לבל יראו את הכעס שצף ועלה בי, כעס על עצמי. רמא, אמרתי לא לצלילים אתה נושא נפשך אלא לעינים, אותן חפשתי!

אולם, "אהל", תל-אביב
יום חמישי 12.1.50 בשעה 8.30 בערב

פרנסוס

דורה קלינובנה

בתכנית חדשה
ליד הפסנתר: מרק לברי

כרטיסים אצל: שלזינגר ושפרינגר, נחלת-בינימין 2; "הכרטיס", אלבני 31; "מנדלי", בנייהודה 62 ובקופת-הערב.

תכנית בתי הקולנוע

החל ממוצאי שבת 7.1.1949

מגדלור	אוריון	ארמון, חיפה
שבוע שני	שבוע שלישי	
צלילים באויר	גיוני בלינדה	חרב במדבר
עם דיאנה דרבין	ג'ן ווימאן	
אופיר	לו איירס	
	וצ'רלס ויקפורד	
שבוע שני	אסתר	אורה, חיפה
שבוע שני	שבוע שני	
לא נאה	אדוארד, בני	בסתרי
ולא יאה	עם ספנסר טרייסי	מלון לרגו

כתבת המערכת והנהלה: תל-אביב, רחוב לילינגלום 12, טל' 4414, ת. ד. 1962 / העורך האחרון והמו"ל: א. קיסרי / דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב סין 6, טל' 2239 / גלויות: צינקגרסייה, ארץ-ישראלית בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו.

צו השעה - הגברת הייצור!
הדרישה ל"אמה" - עוזרת הבית הנאמנה של עקרת הבית בישראל - הולכת וגדלה מדי יום.
בקוש מוגבר זה גרם לכך שלעמים קרובות לא היתה אפשרות לספק את הדרוש ועקרות בית רבות נאלצו להשיג תמש בתחליפים שונים.
אי-לזאת הגדיל ביח"ר "שמן" והרחיב את המחלקה לייצור "אמה" ועתה מגיעה עזר עוזרת הבית-האובה על הכל - לכל משק בית בישראל וללא כל הגבלה.

זקנות וצעירות כולן חובבות!

«גיל» מכשיר קליה (טיסטר)
הרע הנאמן במשק הבית תוצרת ישראל משובת נוח וזול להשיגו בכל חנויות צרכי חשמל.

אהל

תיאטרון פועלי ישראל

יום ה' 5.1 "אינקובטור על הסלע" הצגת-בכורה פתח-תקוה מוצ"ש 7.1 אינקובטור על הסלע 2 הצגות 6' וכ"צ תל-אביב יום א' 8.1 "יום מנוחה" תל-אביב יום א' 8.1 אינקובטור על הסלע כפרייהושע יום ב' 9.1 אינקובטור על הסלע נהלל יום ב' 9.1 הופעת אליזבט ברנגר מטעם האגודה "למען האהל" 8.30 תל-אביב יום ג' 10.1 אינקובטור על הסלע כפרייהושע יום ג' 10.1 הופעת אליזבט ברנגר מטעם האגודה "למען האהל" 8.30 תל-אביב התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס. 4 המנצח: גיאורג זינגר הסוליסטית: יוספה שוקן (סופרנו) ירושלים 5.1.50 תל-אביב, אולם "אהל-יש" 8.30 בערב יום ראשון 8.1.50 - סדרה 4 יום שני 9.1.50 - סדרה 5

ל-ל-ל-ל-ל

באולם ישה חמץ המחודש הצגות אחרונות

חדר להשכיר

יום חמישי 5.1 רמתיים מוצאי שבת 7.1 יום ראשון 8.1 יום שני 9.1 יום שלישי 10.1

2 הצגות בכל ערב הראשונה: 7.20; השניה: 9.45 בערב כרטיסים: בקופת "ישה חמץ" בשעות 11-1 לפנה"צ ומ"צ 4.30 אה"צ

הוצאת "לבנה" תל-אביב רחוב אלבני 80 טלפון 3134

יצא לאור

אגדות רוסייות

ערוכות ומתרגמות בידי יוסף ליכטנבוים

בספר זה כנסו מיטב האגדות הרוסיות לבני הנעורים

הספר נדפס על נייר משקח ומכרך בקריכה מהדרת

המחיר 750 פרוטה

הבימה

יום ה' 5.1.50 "בני ערובה" (מונטרא) רשון-ליציון יום ה' 5.1.50 "אהבת נעורים" ב"ארמון" מוצ"ש 7.1 "ברברה בלומברג" תל-אביב יום א' 8.1 "בערבות הנגב" ב"3.15 אה"צ תל-אביב הצגה חגיגית לנוער ליום י"ט בסבת מוגשת ע"י מועצת הנוער שע"י הקק"ל התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

האופרה הישראלית

תל אביב בית הבימה יום ג' 10.1 8.30

ריגולטו

המנצח: מ. גולדינקין רחובות במאורס"י, טלפון 225 יום ד' 11.1 8.30 הצגת בכורה

סוסקה

המנצח: ג. זינגר כרטיסים: ת"א, בייילין, אלבני 67, טלפון 5018 רחובות, "פלתורס", טלפון 225 ובערב ההצגה ליד הקופה.

תיאטרון קאמרי

יום ה' 5.1 "רק אתמוד נולדה" במוגרבי תל-אביב מוצ"ש 7.1 2 הצגות "הצל" ב"6 וכ"צ במוגרבי ת"א יום א' 8.1 "הצל" במוגרבי ת"א יום ב' 9.1 "הצל" במוגרבי ת"א יום ג' 10.1 "רק אתמוד נולדה" ב"8 במוגרבי ת"א התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

המטאטא

יום מנוחה יום ה' 5.1 "ארמון" בשעה 9 חיפה מוצ"ש 7.1 2 הצגות ב"6.15 וב"9.15 תל-אביב יום ג' 10.1 בתל-אביב יום ה' 12.1 ברמת-גן מוצ"ש 14.1 שתי הצגות בכפר יתיקין התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

(המשך מעמוד 13)

הגורליות באסיפה) הציג נראה באופק. אנית המלחמה "פוטמקין" מטעינה את תותחיה, מאותתת: "הברים, הצטרפו אלינו." אין תשובה. "פוטמקין" מכ' ונת את תותחיה, מאותתת שוב, כש' דגלה האדום מתנוסס ברות. לבסוף -- חשובות חיוביות מכל הצדדים. צוותי אניות הצי עומדים על הסיפון ומריעים לכבוד "פוטמקין" השטה ביניהן בבי' סחון.

הבאתי את תמצית הסרט הקצר הזה כדי לתת לקרא מושג, ולו גם קלוש מאד כי סרט על הגיר אינו אלא צלו החור, מן הכוח הרגשי והרעיוני העצום הצפון בו. "פוטמקין", כמו מרבית הסרטים הסובייטיים, הוא סרט תעמולה, אולם אינו שייך הצליח לעשותו תעמולתאמת, כלומר -- יצירה אמנותית ואנושית.

ריאודור
הסיגריה לדורנו הגא
אחים בזרנו בעמ

פודובקין

ניסיונותיו של אינושטיין, בעיקר בע' ריכה ראינועית, שימוש הדרמטי בקצב התחלומים, סלידתו מפני שחקנים מק' צועים והתוצאות המצוינות שהשיג עם שחקנים חובבים, השפיעו על הבמאים הסובייטים הצעירים.

כך אנו מוצאים את המשך עבודתו של אינושטיין אצל בסבולד פודובקין שפיתח עוד יותר את השימוש ב"מוני' טו" (עריכה). פודובקין הושפע גם מגרפיית האמריקאי וגם מאינושטיין וה' גיע למסקנה זו: "הבסיס של אמנות הסרט הוא העריכה", הלכה הנראית לנו, לאחר סרט תיאטרי כ"מסיה ורדו", בלתי מבוססת.

איך שהוא, זה היה הלך הרוחות באותם הימים, בסוף תקופת הסרט האילם, ופודובקין עשה הרבה לקידום שמו הטוב של הפילם הסובייטי בע' למ, בסרטי המצוינים, על ידי שורה ארוכה של הרצאות שנוא במערב אי' רופה ושני הספרים החשובים שכתב. פודובקין ואינושטיין היה, בסוף שנות

העשרים, את אותו האגף השמאלי (מי' סודו של דויגה ירשוב) של הקולנוע הרוסי. לאגף הזה השתייכו גם קוזני' טסב וטראוברג, דובשנקו, ארמלר, טר' אוברג הצעיר ואחרים. כיום כתב פודובקין על אותה התקו' פה: "כל אנשי הסרט הסובייטיים עב' דו או במרץ נעורים, אולם הם היו עדיין חסרי ניסיון. וחוסר הניסיון שלהם גרם רעה רבה, כי השאיר את הדלת פתוחה להשפעה המרעילה של האמנות הבורגנית. ביצירותיו הראשונות ראה הבמאי חילצויב, כצורה הסרטאית האי' דאלית את העלילה הבלשית הסרת המור' בן, החיצונית לגמרי, קוזניטסב וטר' אוברג יסדו בלינגרד להקה בשם "בית' החרושת לשחקנים אקצטריים". בבית' החרושת" זה התכוננו לגבש שחקנים ולי' יצר סרטים שיהיומו לא הקהל בצו' רתם המשונה. אינושטיין הצעיר בסרטו הראשון "שביתה" נכשל בלהטוטים סר' טיים פורמליסטיים..."

ריאיונים פוציאליסטי

כך כתב פודובקין. מהו "הריאליזם הסוציאליסטי" שהוא ההגדרה הרשמית לאמנות הסרט, כמו לכל האמנויות האחרות, בבירת המועצות? אני מצטט את קתרין דה לה רוש, ההיסטוריונית של הסרט הסובייטי: "זו' הי' אמנות שמקורה בחיי החברה בכ' ללה ושהיא נועדת לחברה בכללה."

כיום עומד הסרט הסובייטי על רמה טכנית גבוהה מאד. הסרט הצבעוני הסובייטי הוא הטוב שבעולם. סרט התבליט הסובייטי נחשב לשיא חדש בטכניקה של הקולנוע. כמות הסרטים המיוצרים בבירת המועצות גדלה והור' לכת משנה לשנה, ורוב הסרטים החד' שים הם בצבעים, אולם ענקים כאנו' שטיין אין כיום לסרט הרוסי. אפילו פודובקין הגדול נאלץ לצעוד בתלם. "ארמירל נחיימו ב", סרטו האחר' רון, הוא עודות לירידתו של אמן.

מה תתן בעתיד בבית המועצות? לשע' בר בית יוצר לאמנים מהפכניים כשדה הסרט?

מוקף גן ובו אלפי פרחים. היה זה גן נהדר. אני יודע כיצד הוא נראה עכשיו אולם אז היה נהדר. דירתה היתה מרוהטת יפה. הכורסאות, השטיחים, הספה: הכל היה בגוון כהה שקט. אני הייתי חלש מחדשים זריקות פניצילין. כאשר הייתי מהלך כרובע' שעה היתה תוקפת אותי סחרחורת חולשת. שקעתי מיד באחת הכורסאות. מקלט רדיו תחת ידי. "קול ירושלים" בתכנית שבת בבוקר. יכול הייתי לספר לך אפילו באיור רגל נכנסה לחדר. חצאית צרה ארוכה, שחתך עמוק לצוידה, וחולצה בהירה. לרגליה נעלייבית עד הצעדיה היה כשל החתול על גבי השי' טיה. שאלה אם אני רוצה לרקוד. למעשה היתה רוקת ומחבתת אותי לב אפול מסחרחורת. אחר כך שתינו תה. ישבנו יחד על הספה זריח חריף של גופה היה שופע אלי. אני הייתי אחרי חדשים של בית-חולים. רגש גרם בתוכי התעורר כנח' שול. הכרח הרגשתי לנשק; תאוה שלא יכולתי להתגבר עליה. "והיא לא דחתה אותי. החזירה את כוסות התה למטבח וחזרה, ישבה לידי על הספה כשחלוק כחולצה לבד לגופה. היה מאוחר. צריך היית לחזור. הילד ביקשה ממני שאבוא בעת הפנאי. משום מה לא באתי עוד. זאת לא אוכל אף להסביר, כי אני עצמי אינו יודע". זינטר היה שותף עדיין כשואף-רוח או אולי קבץ מחשבותיו נוסתבכו. הם היו מביטים זה בפני זה. קרן שמש פרצה לחדר בעד צוהר החלון והאירה שמיתכו של זינטר, אולם כעבור רגע נעלמה שוב והחדר שב והאפיר.

כל הענין נשכח מלבו של סמי, אלא שיום אחד, שבועות מספר אחרי שיתחו עם אשתו של חיים, יצא מאוטובוס במהירות; גשם טרד כל אותו שבוע. סמי חיפש מחסה בכניסתו של בית. לא חסר הרבה והיה דורס אשה, שעמדה שם. "סליחה" -- התנצל. "הלו מרי, כמעט ולא הכרתך" -- קרא בהפתעה. "שלו" -- השיבה בחיוך לא בטוח. "מה שלום חיים זינטר" -- שאל סמי כדי להזכיר לה את זהותו. נראה שזוכרה ואמרה: "הוא חור לבית-החולים". אחר כך הניעה ראשה והוסיפה: "הוא כבר לא יבירא לעולם". קולה היה שקט מאוד, קבוע סמי, בנסותו לרדת לסוף כנותנה. הגשם פסק לרעש. היא התנצלה והלכה לת' וסמי המשיך בדרכו.

העולם הזה, מס' 638

אשתדל לבוא מחר" -- הפטירה קלושות ונעלמה מהחדר. לאחר האוכל, יצאה אף היא. שררה דממה שהופרעה רק על ידי רעש האוכלים.

חיים זינטר שכב על צדו, נשען על מקעה מ' טהו. שמיתכו מופשלת מעט ומגלה פיגימה פתוחה שמתחתה בצבעו שערות חזונו מגוון הברזל. עצמות זוהו בלטו בעד לעור גופו הכחוש. הוא נראה חולני מן הרגיל. לפניו על מגרת החולים הנמוכה, מונח היה לוח דמקה. יריבו למשחק, סמי, היה מחשב אותה שעה את צעדו הבא. חיים, מאידך היה מניע את כליו במהירות מבלי להרהר כלל, ניכר בו שהוא מעונין להפסיק את המשחק. לאחר שסמי הגיע לית' רון כוחות גדול, נכנע חיים. אסף את הקוביות וה' ניחן בצד הלוח. בתנועה האומרת שאינו רוצה בסי' בוב נוסף, סמי מתח את גופו מתחת לשמיכה והניח לאבריו להחליץ מעט לאחר שהיו כסופים כל הבוקר אל לוח המשבצות.

שכנו חיים היה שקוע במחשבה ועיניו נעוצות בחלל.

"על מה אתה חושב?" -- שאל סמי. לא מהיותו סקון לדעת את מחשבות רעהו אלא כטכסיס לפתוח בשיחה. "במרי" -- ענה חיים לאחר חצי דקה של דממה. סמי העיף מבט בשכנו, כדי לבחון את מידת הרצינות בה נאמרו הדברים. "אל תסתכל ככה. אני מדבר ברצינות. על מרי חשבת. -- אחרים מבלי שהתך ראשו. כאילו היה מרגיש את מבטו של סמי הנעוץ בו. עמוק בתור' כו שמר סמי חיבה למרי. אלא שבזו היה לגלות את הדבר בפני רעו הגדול ממנו. לכן הביט בו בתמהון.

"הכרת אותה לפני שבאת לבית חולים" -- ניחש סמי.

-- "לא" באה התשובה כשמבטו תקוע עדיין מלפניו. הוא הסתובב כלפי סמי. "לא הכרתה קודם. אבל היא ספלה בי כשבאתי לבית החולים בפעם הראשונה. אחרי שעובתי את בית-החולים הזמינה אותי לביתה. הייתי אז כשני חדשים בבית החולים. חודש שלם התזיקו אותי מחשב שהקדחת תחזור. היא חזרה אמנם, אבל מאוחר יותר. כעבור למעלה מחודש. היה זה יום שבת. בוקר נפלא היה בחוץ: השמש חיממה את האוויר החרפי. הפרחים בלבנו ודומה גם אני שרוי הייתי באוירת חג. ביתה היה

ימי סגריר

(המשך מעמוד 12)

עייפה, חיוכה היה לאה מאוד שעה שנכנסה בהיסוסים לחדר, אחרי שעת הביקור המקובלת. שעה השאטני נראה זוהה מעט באור הקלוש של החדר. שתי שקותות שחורות נמתחו לה מתחת לעי' גיה. ספק חאקי ספק אפור לבושה היתה מדי צבא, אשר טשטשו עוד יותר את דמותה. מאוחר יותר התברר לו לסמי, כי זאת אשתו של חיים זינטר. למעשה לא עברו יותר משאר שניות ספורות עד שנשמעה קריאתו של חיים: "אתי!" -- היתה זו צעקה חגיגית משונה. היא נודעצה ולו כהרף עין לשמע הצליל המזויף של קולו וניגשה אליו במהירות. כאילו רצתה למנוע אותו קרא בשמה פעם נוספת. היא הביטה בו בדאגה, שאלה לשלמו.

"אמרת שתבואי בשש. חשבתי שלא תבואי." -- היא השיבה לו דברי התנצלות סמי לא הצליח לקלוט אותם. חיים היה רכון אליה כשהוא מחויק בכף ידה. היא ניסתה להשתמש מחביקתו. הסתכלה במהירות לעבר סמי, ברור היה שאינה מרגישה עצמה נוח מהתנהגותו של בעלה. לאחר שנוכחה לדעת סמי וגם שאר אנשי החדר כמעט שלא שמו לב אליהם, ליטפה בזהירות את מצח בעלה.

סמי היה משער שחיים אומר אותם דברי חיבה, שהיה משמיע במשך היום בהודמוניות שונות. אשתו היתה שומעת אותם במין רוח של הרגל, ודמה שלא האמינה בכנותו. בחזר נולק אור השמלה. היא ניסתה ללכת, אלא שעיקב בידה. היה מבקש ממנה שתבוא גם מחר. היא לא הבטיחה לו בטענה שעליה לעבוד עד שעה מאוחרת: "אם אספיק לגמור את תפקידי לפני שש, אבוא" -- אמרה.

עדיין היתה בחדר שעה שמרי נכנסה לחדר ומגשי הארוחה אתה. תחילה מדדה את חומם של החולים, בדקה את הדופק. בחיוך קריר ברכה את אשתו של חיים לשלום. ביקשה את סליחתה ונתנה לו את המרחום. אשתו רצתה ללכת. שעה מאוחרת. חיים עם המרחום בפיו רמו לה לתכות רגע עד שיגמור למוד את החום. מאחר שלא יכול היה לזכור השתררה שתיקה לא נעימה בחדר. מרי היתה מחויקה בידו ובזוקת את הדופק ואילו אשתו היתה נבוכה והשתדלה שלא לפגוש במבטי עיניה. לאחר מספר שניות קמה ממקומה.

הרופאה המודרנית

מאת חוה ברנר

קשה להאמין אך עוד לפני מאה שנה לא היתה לשום אשה בעולם דריסת רגל בבית-ספר לרפואה, ואף אישה לא קבלה תעודת רופאה. רק בשנת 1849 קבלה האשה הראשונה, אליזבת בלקלי את תעודת הרופאה כחלמיה הטובה ביותר בכתתה בבית ספר לרפואה בניו-יורק. אל תחשבו שאליזבת הלכה ללמוד רפואה מתוך אהבת החולים. אם כך, בודאי היתה נעשית לאחות רחמניה. להפך, אליזבת שגאה להיות בחברת אנשים חולים וכואבים, ורק מחשבה על נתוח החוריה את פניה, אך כשי החליטה להיות רופאה לא יכול לה איש. 12 בתי ספר לרפואה סרבו לקבלה, והי 13 קבלה.

וביום שהתחילה בקריירה זו, התחייב לה גם בקריירה של עני, לעצו וחרם חברתי, אך גם, — כחיי חלוצה מעיי זה ואמיצה בשטח הרפואה שהצילה את חייהם של מאות אנשים ופתחה את דלתות הרפואה המודרנית לנשים רבות בחלקי עולם שונים.

אך גם מיוזנת בתעודה, נשאר דלי- תות הרפואה המעשית סגורות בפניה באמריקה ובאירופה. באמריקה נשאר סגורות בפניה גם דלתות הבתים, שום אשה לא רצתה להשכיר לה דירה, אם אצטכן ואליוזבת נאלצה לשקוע בחובות ולקנות לעצמה בית. וכך בשבי- תה — לשוא — בצפייה לחולים הת- בוננה אל בנות זמנה ותהתה מדוע כה גדול אחוזו השתפת ביניהן.

שאלה זו הביאה למפנה בחיי אלי- זבת. לדעתה היתה הסבה חסר שמש, חסר אויר צח וחסר מזון טוב. הנשים היו עסופות בבגדים כבדים ועבים והיו מקצצות בארוחות בגלל השמירה על הפיגורה. חזיהן היו שקועים ופניהם חזורים.

סדרת הרצאות על נושא זה הביא לאליזבת את מרפאתה הראשונה באחד מסרברי ניו יורק העניים. מרפאתה הי- תה תמיד מלאת חולים עניים. אך העולם הרפואי סרב להכיר בה. בשנים קשות אלה חלמה אליזבת את חלום חייה. בית חולים של נשים, בית חולים שכל עובדיו יהיו נשים

ויספל באותם החולים העניים שלא יכלו להכנס לבתי חולים אחרים, ושי- היה מקום לעבודה מעשית לתלמידות רפואה צעירות, דבר שנמנע מהן בבתי חולים אחרים.

בשנת 1857 פתחה אליזבת את בית החולים הזה והוא פתוח עד היום הזה. קשה לנו לתאר היום בית חולים בלי סדינים נקיים ווילונות צהורים. אך אז היה זה חדוש מפתיע. «סביבה כעורה ומלוכלכת מחלישה את לב האדם» אמרה אליזבת. והרופאים הו- רים שבקרו במקום לא הבינו מהו הקשר בין הנקיץ האדוק של אליזבת ובין העובדה שאחוז המות בין הילדים היה קטן ביותר. אך אליזבת היתה משוכנעת שאור שמש, מזון טוב, חלב טרי ונקי, אויר צח ומים מזוקקים ימנעו מחלות רבות ויעזרו לרפוי מח- לות ששום רפואה לא יכלה להן.

המפקחת על הנקיץ בבית חולים זה, שהיתה הכושית הראשונה שקבלה תעודת רופאה לימדה להן לנשים הע- ניות את הרכב המזון הטוב לילדים קטנים ואת תועלת השמש בסבון! אחרי 10 שנים יסדה אליזבת בית ספר לרפואה ליד בית החולים. בית ספר זה היה אחד הראשונים שבו עסקו בנות גופות, כי לא פעם קרה שרופא צעיר יצא לעבודה, מצויד בתעודת רופא, מכלי שברק ונתח גוף חולה.

בית ספרה התפרסם בעולם כולו ונשים רבות מכל חלקי העולם החלו דורשות את הוכחות ללמוד רפואה. ואלי- זבת נלחמה את מלחמת כלן, בכחי- בה, בהרצאה ואף בניסיעה למקומות שונים. זמן רב רפאה בביתו הלא חמה למען זכות האשה ללמוד רפואה שם, עצתה היתה תמיד: «פתחו בית ספר משלכן». היא עזרה לאסוף את הכסף, לחכנן את הלאומים ולהרכיב את חבר המורים. למרות גילה ומחלתה לא פחת אף פעם מרצה. היא יסדה את «חברת הבריאות הלאומית» שסיסממה היתה: «מניעה טובה מרפוי», מה שקרוי היום הרפואה המונעת.

היא היתה הראשונה שהעזה לכתוב עלון עם הוראות על חיי המין לנדר הצעיר, כי ראתה את הסבל והאסונות שבאו בעקב הבוריות של בנות זמנה הצעירות.

היא נלחמה נגד סבלן של התופרות, הכלואות שעות ארוכות בלא שמש וא- יור, בעז טבוח נגד מחלה וזקנה, היא נלחמה לתנאי דיר טובים, להורדת מחירי המזון, ולבסוף הפכה מרכז לשערוריה צבורית כשכתבה על מחלות המין, נושא שגם רופאים נמנעו מלכ-

„ברברה בלוזברג“ „הבימה“

„הבימה“ פנתה שוב אל ההיסטור- ריה: ברברה בלוזברג ברג הוא מחזה מחיי המאה ה-16. מחבר המחזה ק, צוקמאיייר הוא מח- בר המחזה הנוודי „שר הגדוד מקפ- ניקי“. בצילום: בר- ברה (רובינא) בש- פל המדרגה בבית בעלה, קצינ שזור והולל.

למטה: מאסי (קוטאי), כנר המי- לך לשעבר, מנסה למשוך את פירא- מיס (מסקין) בעלה של ברברה למעשה הסתייטה מחצר המי- לך על ידי גילוי סוד עברה של בר- ברה.

לא, מכניסה את המזלג החשמלי לתוך התקע — ואחרי המועד המטוים את יכולה להפוך בבטחה את העוגה. מעלה שניה לסיר זה שאת יכולה בשעת הצורך להשתמש בו גם לב- שול. וישנם בשוק הישראלי סוגים שונים והמצאות שונות של סיר הפי- לא החשמלי.

כראי לצעת

הטפוד בפה מזונח כארץ
רחיצת השיניים היא דבר המובן מאליו, אולם אין הטפוד בפה נפוץ בקהל שלנו כמו באירופה ובאמריקה. בפרט בחוף, הפה הוא פתח כני- סה לכל מיני בקטריות הגורמות למח- לות והתקררויות. כדי להמנע מזה יש לגרור 3-4 פעמים ביום ב„אורול“ מי השטיפה האנטיספטיים. השמוש ב„אורול“ של יצהר לא רק מחטא את הפה ומנן עליו בפני הבקטריות, אלא גם מסהר את הנשי- מה ומרחיק כל טעם וריח לבתי נעים מהפה. 3 סיפות מספיקות לחצי כוס מים. **חשוב לאמהות:** כדי לשמור על ילדיכן מלהתקרר יש לתת להם לגרור ב„אורול“ לפני צאתם לבית הספר.

תוב עליו אפילו בעתוננים מקצועיים. אליזבת הזדקנה, אך רוחה נשארה צעירה. מאות רופאים מכל קצה העולם התייעצו איתה על ידי חליפת מכתבים. כשנפטרה ב-1910 בת 89, הגשימה את חלום חייה. אחד ממעריציה אמר: היא זכתה לראות את מעין חייה הפרטיים נכנס אל האוקיינוס של תנועת העולם.

סירים קדים בעיר סיר פלא חשואני

כשהתחלתי ללמוד אפיה, על מנת להיית עקרת בית טובה, הייתי שואלת למתכונים, — רצפטים בלעז, מפי כל ינייה ושכנה. כל עוגה שהייתי טועמת בבקור, במסיבה או בחתונה הייתי יתיכף שואלת: איך אופים אותה? ומיד הייתי מוציאה ניר ועפרון לרשום. כך וכך קמה, כך וכך סכר, גבינה, ביצים ועוד ועוד. לאפות כך וכך זמן, חצי שעה או שעה על- כן, על איזו אש? זו היתה השאלה שהטרידתי. פעם הייתי אופה את העוגה על הפרי- מוס. הייתי יוצאת לכמה רגעים וחז- ורה. והנה העוגה שרופה. פעם שניה — שמתי אותה על הפתיליה. העוגה עלתה, העוגה שקעה — וטרם נאפתה. בסיר הפלא החודש, החשמלי, לא תעטיק ולא תשרידי אותך שאלה זו. מסודרת עבורך האש האידיאלית לאמית עוגות מכלי שתשמשי בתנור אפיה. את יוצקת את הבלביל אל סיר הפ-

מרשם השבוע לדגים קפואים

פשטידת דגני כפלה קפואים

1/2 ק"ג דגני כפלה קפואים, מלה, פלפלי מין לימון, שמן, תערובת רוטב לבן, ביצה, צורו פטרוזיליה, מפורד, 1/2 ספל מים רתוחים, 1/2 ספל פרגרי לחם, כף גדולה קמח.

(1) קצצי את הדגים הקפואים והפטרוזיליה. הוסיפי מלה, פלפלי, לימון, שמן (כף אחת), את פרגורי הלחם, הקמח, חלמון הביצה ואת החלבון המוקפא. יצרי פשטידה ושימי אותה בתוך מחבת משומנת. הניחי על האש והוסיפי את המים הרתוחים. כסי ובשלי על להבה קטנה במשך 10 דקות.

(2) בינתים הכיני רוטב לבן סמיך: שתי כפות קמח, כף מרגרינה וספל חלב (או אבקת חלב). שפכי את כל התערובת הזו על הדגים והכניסי לתנור. אפי עד שישתיים.

התוצאות: טעמו כפשטידת עוף. אפשר לאפות גם בסיר פלא.

דג הפילה הנורוני הוא המשובח

„עבריינים צעירים“ ...

היכן מקור ההזנחה:

החינוך? ההורים? התנאים?

מאת ישראל צ'סטרובסקי

גיו וכל דלת תנעל. ולא רק בפני הילד לבד, החשד ואי-האמון יפלו גם על בני משפחתו ולא אחת על קרוביו וידידיו.

בן-לילה הפך ילד, שנסיבת שונות דחפוהו בעורונו למעשה מגונה, — לעברין פלילי, לפושע. סעיף מסוים בספר החוקים מכתיב את שמו ומדביק אותו קין על מצחו. שעקבותיו לא יישטשו במהרה. אין איש שישיאל כיצד קרה הדבר, למה ומדוע. מצפוני של איש לא יודעו לעתידו. והרי נסיבות שונות עשויות היו לשנות את התנהגותו של הנידון ואת כל מהלך חייו. שורש הרע, הגורם שהוליד לפי שני ענין עמוק עמוק בתנאים הסוציאליים, בחינוך שנשלח מן הנער במילה החמה והמעודדת שלא הוענקה לו, לו ולרבים כמוהו. אין הם שונים משאר ילדי העיר אף כי גורל שונה להם. לא בהם האשם שבכתים עניים פקחו עיניהם, ושיום הולדם לא תמיד יום שמחה היה. אין הם אשמים בכך, שגם זוגות מחוסרי לחם רוצים בילד, ואין בהם דופי על שנולדו בניגוד לרצון ויצריהם. אין לזלזל כלל ברגשותיהם ואין לכעוס אם משתוקקים הם לשחק בצעצוע. כשאר הילדים, גם אם אין להם אפשרות להשיגם. לא פעם מהווה עובדה זו מניע ראשון לקנאה, לשנאה, אם גם עדיין לא מודעת, לזולת, לאדם המאושר ממנו.

ללא ילדות, גם נעורים לא ידעו. בגיל רך הופנו לרחוב, לשווקים ההר-מים אדם, לחפש אחר מקורות פרנסה. הופקרו לחולות ולאבני האספלט, לסמ-טאות האפלות ולמאורות החשכות של שכונות העוני.

פוגש אתה בהם בכל יום ובכל חלקי העיר.

*

משוט קצר בכרך מעביר אותך על פני בתי-הגידול של המעשים הפליליים, על פני איתם תגורר-הדוגרה, בהם נוגע הנער לראשונה. משלוחייד שונים מהזויז את מקור פרנסתם הראשונה של ילדים מחוסרי כל. תושב תל-אביב החדשה הצץ נא בסדנאות השני-נים ובבתי-המלאכה הרבים שבקצות העיר ותראה מספר רב של ילדים בני עשר ואחת-עשרה הרתוקים במשך שעות היום וגם הלילה למחרטה, למפחה, למקצוע, והמנוצלים בתנאים הגיינים בלתי מתאימים ותזונתם אך ארוחה דלה. ילדים אלה גופם עדיין לא מפור-

שני שטרפים המובילים שלושה נערים צעירים, שהרכינו אינסטינקטיבית ראשם. אחד מהם, הנראה כצעיר שבין השלושה, זקף לרגע את ראשו ופול במבט מבוהל לעבר אחת הפינות. שם נצב כמאובן אדם צנום ושקוע-לחיים: אבי הנער. בגדיו מטולאים ואף לכלוך מסתמן בקצוות הבגד המשופשף וקר רוע פה ושם. דומה והובלת הילדים לא הסעירה את הרוחות ולא גולה כהנוכחים אלא תשומת לב פושרת. „עבריינים צעירים“ — מלמל לו זקן אחד לחוך זקנו המסולסל, נאנח תוך נשימה עמוקה, והמשיך לקרוא בעתון.

שומר בית המשפט קרב אלי ושח לי בחיך מהול קרירות ואדישות: „מה נהמת, ידידי; המתפלא הנך למראה עיניך. אלה השלושה אינם אלא חלק ממספר רב של עבריינים מן הסוג הזה, המבקרים אצלנו כל יום. אלה הם רק נציגות דלה של הנערים העוזבים שגניבה ושוד הפכו למשלוח יום...“ הוא לא גמר את ספורו, כי קראוהו לאחד המשרדים. נשארתי מהרהר בדברים שזה עתה שמעתי. קול אנחה קלוש, שהגיעני מהפנה, העירני. היה זה אבי הנער. נראה היה שהקשיב לשיחה ולבו הת-כחץ מרוב צער.

„פושעים צעירים“ שגן וחזר פעמים אחדות כשירו הרועות מחליקה על מצחו חרוש הקמטים — סתם כך, פושעים צעירים...“

עברין צעיר. זאת היא התחנה האחרונה. בית-דין, על כל מעלותיו וחסי רונותיו. לפני הובא ולפניו ישפט לא כדאם פשוט, כיצור חי, שרצונות ותשוקות לו, שרגשות ותאחת טמונות בו, אלא כמספר נוסף בתיק הנאשמים יופיע ולפי סעיף מסוים יבוא על עונשו. לא תנאים ספציפיים של המצוי-אות יעמדו לו למגן, לא העבר ולא ההרה יהיו המניעים לקביעת העונש. לשוני החדה של לומדי-חוקים יכולה לקבוע גורלו לשנים. מעתה תפארונה טביעות אצבעותיו את ספרי החקירה ותחי פניו יעוררו חשד. שמו מעל דפי העתונות יופיע. ואם גם פעוט ערך מעשהו, גם אם פרוטות אחדות שחי הגניבה — כל הדרכים תחטמנה בפי-

בחדרי המדרגות כשגלימותיהם השחורות יורדות מכתפיהם. המשפט מתחיל. לפתע התעוררות כללית. אנשים אחדים שעמדו בטבורו של האולם נסו-גים ומתפורים לצדדים; עיני כל הנר-כחים הופנו לעבר הכניסה, בה נראים

עם החלרו של יום שוקקים החיים בין כותלי בית-המשפט. אך נפתחו השערים וקהל רב זורם למשרדי בית-הדין. השומרים, שמגני השנה טרם נמחו מעל פניהם, מתרוצצים, מודיעים על משפטים, בודקים בקפדנות את אר-למי בית-הדין אם הכל כסדרו, ומעי-בירים את התיקים השונים לתעודתם. עורכי-הדין ודוברי הקטיגוריה סובבים

חוק לחנוך הובה אינו מספיק. דרוש פיקוח על ההוצאה לפועל של החוק וגם — גישה קונסטרוקטיבית לבעיות הסוציאליות בבית. יש מקרים והינד הוא המפרנס היחיד של המשפחה.

משחק הוא דבר חשוב ורצוי בחיי הילד אבל הנבז בין משחק באכזבים והמשחק בקוביה הוא דק מאד. ומשם לקובי משחקים וכדומה לא רחוקה הדרך.

טוב שהילד יעבוד בשעות הפנאי שלו. אבל אסור שינצלו עבודת ילדים לשם צבירת רווחים. ילדים רבים עובדים בתנאים קשים ואין פלא שהם נוטים לסכן עצמם בהשגת „רווחים קלים“ מחוץ לעבודה.

השאדה היא: חנוך לכל ילד בישראל. אבל גם אחרי בית הספר יש שעות פנויות, המהוות בעיה בפני עצמה. מה עושים הילדים אחרי הלימודים? תנועת הנוער היא אחד הפתרונות החיוביים.

רעיונות, ולפתע הוא מחליט — לגנוב. תחילה רק סתם לקחת. מה בכך אם ישלשל לכיסו קופסת שימורים בשוק, נקניק או חפץ העומד למכירה. ומה בכך אם ימשיך אחר כך בממדים רחבים יותר, ולא דוקא לבדו. אם יצרף ל"עבודתו" שותפים, ילדים עוזרים כמותו, זה גם מגביר את הבטחון ואת הצלחת הפעולות. למה לא?! ויש ונתפשים אחדים מהם באיוז התפרצות, מובאים לבית המשפט ונאשמים בעברות ינות לפי סעיף פלילי זה או אחר. ומבלי להכנס לפרטים יוחלט ברוב קר לות כי עבריינים הם ומעל דפי העתונות

תופיע הכותרת הסטנדרטית: נתפשו עבריינים צעירים.

אין הדבר מוכרח להיות דוקא כך. ואף לא בשכונות העוני. למרות הווי המה ותנאי המגורים האיומים, אין הפקרות זו וחוסר תשומת הלב לנוער מוצדקים גם בתנאים הסוציאליים הירודים ביותר. ואשמה כבדה עד למאד נופלת על הורי הילדים המזנונים. אין בכונתנו להתעלם מן הגורם הראשי והמכריע למצב התנאים הסוציאליים,

(סוף בעמוד 14)

המטבע בידי הרך הופך לאופיום לנשימתו, לעתידו, לחייו. וחטא גורר חטא. אם לימוד, תורה והשכלה אין להם חשיבות בעיני הוריו וסביבתו, ואם ילדותו ונועריו חולפים כמים בים, מדוע חסר הכסף, מדוע עליו להצטמצם דוקא בדרכים ישרות. אם המטבע ראש דאגתו, מדוע עליו לעבוד כה קשה, לסחוב, לעמול ולכרע תחת המעמסה. מדוע? האם אין דרכים נוחות יותר כדי להשיג את המבוקש? והנער נמשך תחילה למשחקים, משתקיים שונים בכסף, קלפים ושאר משחקי האזרד. אם זוכה הוא, ודאי שעליו להמשיך במשחק, ואם מפסיד הוא, עליו להוציא את הכסף הדרוש בדרך אחרת, בכל דרך שהיא. וכאן עולים במוחו

תח די צרכו ולא פעם מסתיימת "קריירה" שהחלה מוקדם, בין כותלי בית חולים. ביטוח סוציאלי אין, אין מגן ותובע לזכויות המתלמד הצעיר. הוא הפקר והופקד לחסדם של בעליו ומ"נצלו. ילדים עניים אלה מועסקים ללא אפשרות של קניית דעת אלמנטרית. רבים הם הנערים והנערות בתוכנו שלא בקרו מעולם בבית הספר ולא יודעים קרוא וכתוב. לא אחת תפגוש בילד שליח המגיש לך פתק עם כתובת מסוימת ומבקשך לקרוא אותה בעבורו. דאגות הפרנסה, הרובצות עליהם משחר ימיהם, הפורסות שעליהם להביא הביתה, האווירה של עוני ודלות, לכלוך ומחלה, היא הממיתה כל רגש אנושי ופותחת כבלי מוסר, היא המטה

הילד הזה חוזר מבית הספר ועוזר לאביו בעבודתו. הוא מתחנך גם אחרי שעות הלימודים לאחריו, לעזרה הדרושה.

את הצעיר מדרך הישר.

ואם נאמר הדבר על הילדים המעוטרים, קים מגילם הרך בעבודה מפרכת, אך בכל זאת לומדים אגב כך מקצוע מסוים, נכון הדבר פי כמה בנוגע לאותם הנדרפים, שגם "זכות" זו, להשתלם במקצוע, לא ניתנה להם. לדי השכר נות ששלחו בגיל רך, עוד בהיותם בני שש ושבע, למקצועות החופשיים. למאות מגיע מספר הרוכלים הקטנים ברחובות, מוכרי העיתונים ושוכי הנעלים, המוכרים ידעו על העולם הרחב ברבים; בעשרות מהם תפגש המציעים לצחצח את נעליהם, ברגלים יחפות. ומי אינו מכיר את הפעוטים על מדרגות הבתים וגושי קרח בידיהם.

שפע של עבודה יש לילדים הצעירים, העוובים, בשווקים השונים. תחילה מציע הוא את שרותו לגברות, וסוחב את הסלים הכבדים לביתן. ומשהושלך הנער לחיי הרחוב וההפקר לא נקל יחזור מדרך זו. גם לא ניתן לו לסגת, כי הכסף שהוא מרוויח נחוץ מאד בבית. אופניים מקרים אלה ביחוד בקרב עדות המזרח שמשפחותיהם מורנות נפשות רבות. לא פעם על הילדים ה"מבוגרים" לפרנס את כל בני הבית ולא אחת הילד הוא המפרנס היחיד. יש מקרים וילדים אלה רשומים בבית ספר ואף מבקרים בו ויוצאים לעבודה רק עם סיום הלימודים. אך במשך הזמן נמשך הילד יותר ויותר לשוק, למקור הפרנסה המשתלשל לכיסו. הוא מחפש דרכים חדשות לרווחים נוספים.

גישתם של ההורים קובעת הרבה בנוגע לילדים. על ההורים לדאוג לילדים לא רק דאגה כלכלית, אלא חנוכית נפשית. טיפול נכון, תשומת לב, עשויים לחזק את היסודות החיוביים ולמנוע את הילדים מלהמשיך לחיי הרחוב.

העולם כעצה צוהר

אם תחשבי על הענין באופן יסודי תתעורר השאלה: כיצד תסייע לנו האלגברה למצוא בעל? (סאטורדיי איבנינג פוסט)

הרעמים
 מזל הקטנה שואלת את אבא: הרעמים מעיפים פצצות? — לא, עונה האבא, הם רק מביאים את הגשם.
 אומר שמעון הקטן: אבל בזמן המלחמה הרעמים יכולים להבהיל את האנשים.
דינה סויד, רמת-גן

איומים
 האם לבנה: אורי! אם לא תגמיר את הדיסה אקרא לשוטר והוא...
 אורי: כשיבוא, אודיע לו שנמצאת אצלנו שמת בלי רשיון...
אורה גנדלמן, נתניה

החליפה
 בשעת שעור בחשבון שואל המורה את התלמיד:
 "אמור לי בבקשה: אם ברצוני לת- פוד חליפה ועלי לקנות 3 1/2 מטר בד בליטה וחצי המטר, 2 1/2 מטר בטנה ב-75 גרוש המטר ועוד חצי תריסר כפתורים גדולים בגרוש ומחצה הכפ- תור ועוד חצי תריסר כפתורים קטנים בגרוש כל כפתור. בעד התפירה עלי לשלם 25 לירות. בכמה תעלה לי כל החליפה?"

התלמיד: "בבקשה, אדוני המורה, ילך ויקנה לי חליפה מוכנה ואל יכלכל לי את המח".
ראובנה שמחיה, תל-אביב

ההכחחה
 הוא: לעולם לא אוסיף להתערב.
 היא: אוהו, עוד תתערב ועוד איך!
 הוא: אני מוכן להתערב אתך שלא אוסיף...
בן-יעמי סנה, חיפה

משרה מתאימה
 חיים: מה לעשות סוף סוף באחי החרש-אלם?
 דב: תפנה לחברת "דן".
 חיים: ? ? ?
 דב: כן! הוא יתמנה כמספל בתל-י גות הנוסעים.
מ. ו, תל-אביב

מוח האדם
 מוח האדם הוא דבר מופלא. הוא מתחיל לפעול ברגע שנולדת, ואינו מפסיק אלא כשאתה עומד לנאום לפני הצבור.
אצי השרכן
 הבחור: אנה, איזו בחורה שתציץ לי — ובלבד שלא תרכיב משקפים.
 השרכן: ? ? ?
 הבחור: כי כשאני מרים קולי בשעת כעס — כל זכוכית דקה שבחצר מתנפצת.
יוסף חצרוני, ירושלים

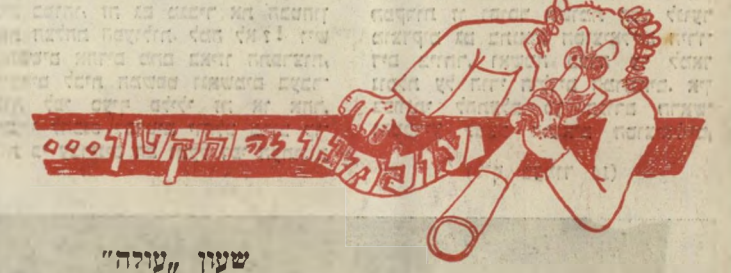
"אני חושב שאלך אל ביתו של זה עם המשקפיים. הוא הכי חברמן..." קריקטורה של רענן

"ועתה חכי, עוד מעט יבוא שוב האריום ותגירי לי אם אין זה הצבע שאנחנו שתינו אוהבות כל כך." (סאטורדיי איבנינג פוסט)

"אני רוצה לדבר עם הרפורטר שכתב היום בעתון את המאמר על התחרות ההתגוששות שלי." (סאטורדיי איבנינג פוסט)

שעון "עולה"
 עולה חדש נכנס לחנות שעונים וקבש שעון. משהראה לו השען את השעון שאל: האם השעון "עולה" (עולה — אנייער אין לאנד).
אורה רוב, ירושלים

ואיפה היתה אמא?
 חנו, בן ה-9, מבאר-טוביה, עבר בלווית אמו ליד בית-החולים בו נולד.
 אמא: אתה יודע, חנ'לה, בבית חולים זה נולדת.
 חנו: ואיפה היית את, אמא, באר-תה שעה?
דפנה, תל-אביב

מלון ציון
 מטבח מעודן וכשר
 מקסימום נוחיות
הדר-הכרמל. חיפה
 טלפון 4465
 מ נ ג נ י מ
 מר מנדלבאום ותזמרתו
בשבת תה בשעה 5

מה ההבדל?
 — מה הוא ההבדל בין העתון "פראדה" הסובייטי לבין העתון "קול העם" הישראלי?
 — ? ? ?
 — ה"פראדה" הוא בטאון ה"קרמל" ואילו "קול-העם" הוא בטאון "הכר-מל" (שוק הדגים)...
יצחק אייבזון

פרס של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה הנזפת ראשונה במדור זה. בדיחות נא לשלוח למערכת "העולם הזה". על המעטפה יש לציין: "עולמנו זה הקטן".